

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prehistoria ziem polskich
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Prehistory of Poland
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	studia 1 stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Prof. dr hab. Leszek Wojciechowski Dr hab. Piotr Plisiecki
---	---

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	1	6
laboratorium	30	1	

Wymagania wstępne	1. Znajomość historii Polski i powszechnej na poziomie liceum. 2. Podstawowe umiejętności w zakresie korzystania z zasobów bibliotecznych. 3. Podstawowe umiejętności w zakresie korzystania z dostępnych zasobów muzealnych. 4. Przeszkolenie biblioteczne w Bibliotece IH KUL.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 Uzyskanie przez studentów historii podstawowej wiedzy w zakresie najważniejszych kultur archeologicznych występujących na obszarze dzisiejszych ziem polskich na tle pradziejów Europy.
C2 Poznanie metod pracy archeologa, specyfiki badań archeologicznych, metod wykorzystywanych w archeologii.
C3 Wyczulenie na obecność zabytków pradziejowych w otaczającym nas świecie.
C4 Dla zajęć laboratoryjnych: poznanie specyfiki badań archeologicznych oraz konserwacji i rekonstrukcji zabytków przez bezpośredni kontakt z artefaktami i pracę z zabytkami archeologicznymi podczas zajęć.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna podstawowe terminy związane ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań archeologicznych	K_W01
W_02	Student ma podstawową wiedzę o miejscu, roli i znaczeniu pradziejów (archeologii) wśród nauk humanistycznych	K_W02
W_03	Student zna główne metody analizy i interpretacji różnych rodzajów źródeł archeologicznych	K_W03
W_04	Student zna i rozumie wpływ i znaczenie obecności zabytków pradziejowych w otaczającym nas świecie oraz rozumie ich miejsce w rozwoju kultury, sztuki i gospodarki	K_W05

UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi rozpoznać i prawidłowo przyporządkować najbardziej charakterystyczne zabytki pradziejowe do odpowiadających im epok, zna najważniejsze kultury archeologiczne występujące na ziemiach polskich	K_U02
U_02	Student potrafi prawidłowo posługiwać się językiem naukowym i podstawowym aparatem pojęciowym w zakresie nauk pradziejowych (archeologii) i humanistycznych. Student odróżnia rodzaje i gatunki źródeł archeologicznych w powiązaniu z kryteriami ich naukowej i prawidłowej krytyki	K_U05
U_03	Student potrafi współdziałać w zespole oraz organizować pracę własną i zespołową, zwłaszcza w zadaniach związanych z bezpośrednim kontaktem z artefaktami i pracą z zabytkami archeologicznymi podczas zajęć	K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student dostrzega wagę poszukiwań i odkryć archeologicznych prowadzonych zarówno na obszarze Polski jak i poza jej granicami, jest świadomy potrzeb prowadzenia takich badań.	K_K01
K_02	Dla zajęć laboratoryjnych: Student potrafiając odpowiednią postawę w przypadku dokonania znaleziska archeologicznego, zna zasady obchodzenia się z artefaktami, potrafi wskazać fachowe ośrodki zajmujące się badaniem i konserwacją zabytków archeologicznych.	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

I Wykład:

Główny cel wykładów stanowi omówienie najważniejszych pojęć, metod badawczych i sposobów datowania wykorzystywanych w archeologii oraz przedstawienie i charakterystyka kultur archeologicznych występujących na ziemiach polskich w okresie pradziejowym i wczesnośredniowiecznym. Wykładom towarzyszą prezentacje multimedialne najciekawszych artefaktów oraz pokazy filmów z dziedziny archeologii.

Zagadnienia z prahistorii ziem polskich:

1. Archeologia – definicja
2. Prehistoria – definicja
3. Kultura żywa – definicja
4. Kultura martwa – definicja
5. Podział źródeł archeologicznych
6. Metody badawcze w archeologii
7. Metody określania wieku zabytków archeologicznych:
 - chronologia względna
 - chronologia bezwzględna (absolutna)
8. Kultura archeologiczna – definicja
9. Periodyzacja i chronologia ziem polskich:
 - I. Epoka kamienia:
 - Paleolit
 - Mezolit
 - Neolit
 - II. Epoka brązu
 - III. Epoka żelaza:
 1. okres halsztacki
 2. okres przedrzymski, in. lateński
 3. okres rzymski, in. wpływów rzymskich
 4. okres wędrówek ludów

5. okres wczesnego średniowiecza

10. Antropogeneza i okres paleolitu

I Australopitek

II Homo:

1) Homo habilis

2) Homo erectus

3) Neandertalczyk:

- kompleks kulturowy mikocki
- kompleks kulturowy mustierski

4) Homo sapiens sapiens:

- kultura (kompleks) oryniacka
- kompleks grawecki
- kompleks pavlovski
- kompleks kostienkowski
- kultura magdaleńska
- kultura epigrawecka
- kultura hamburska:
- kultura łowców reniferów (Bromme – Lyngby)
- kompleks Federmesser:
- kompleks kulturowy z ostrzami trzoneczkowatymi:
- kultura świderska

11. Mezolit

- kultura komornicka
- kultura chojnicko-pieńkowska
- kultura janisławicka
- kultura kundajska

12. Neolit

- kultura ceramiki wstęgowej rytej (linearnej)
- kultura ceramiki wstęgowej klutej
- kompleks lendzielsko-polgarski
- kultura malicka
- kultura pucharów lejkowatych
- kultura Ertebölle
- kultura badeńska
- kultura amfor kulistych
- kultura ceramiki sznurowej
- kultura złocka
- kultura rzucewska
- kultura niemeńska
- kultura Narva

13. Epoka brązu

- kultura Otomani
- kultura mierzanowicka
- kultura unietycka
- grupa nowocerekwiańska
- kultura przedłużycka
- kultura trzciniecka
- kultura łużycka

14. Epoka żelaza

- kultura halsztacka i kultura łużycka
- Scytowie
- kultura pomorska
- kultura grobów kloszowych

- kultura kurhanów zachodniobałtyjskich
- Celtowie i kultura lateńska
- kultura puchowska
- kultura przeworska
- kultura oksywska
- kultura Jastorf
- kultura kurhanów zachodniobałtyjskich
- kultura puchowska
- źródła historyczne do historii Barbaricum
- kultura przeworska (w fazie B1)
- kultura przeworska (w fazie B2)
- Goci i kultura wielbarska
- kultura luboszycka
- grupa gustowska
- grupa lubuska
- grupa dębczyńska
- kultura bogaczewska
- kultura sudowska
- grupa sambijsko-natangijska (Kultura Dollkeim-Kovrovo)
- Hunowie
- kultura merowińska
- kultura przeworska
- kultura zachodniobałtyjska
- grupa olsztyńska
- Słowianie

II zajęcia laboratoryjne (d. konwersatorium)

Główny cel konwersatorium stanowi uzyskanie przez studentów historii podstawowej wiedzy na temat najważniejszych kultur archeologicznych występujących na obszarze dzisiejszych ziem polskich w oparciu o zabytki archeologiczne przechowywane w magazynie archeologicznym Instytutu Historii KUL (Pracownia Dokumentacji i Opracowania Zbiorów Materialnych Instytutu Historii KUL). Poznanie metod pracy archeologa, specyfiki badań archeologicznych, metod wykorzystywanych w archeologii. Zasadniczo, treści programowe zajęć pokrywają się z treścią wykładów. Można je ująć w 15 głównych tematów (poniżej). Ze względu na swój laboratoryjny charakter i możliwość dostępu do zabytków archeologicznych, podstawową cechą zajęć jest praca z materiałami zabytkowymi odpowiadającymi poszczególnym epokom lub okresom archeologicznym.

1. Teoria ewolucji, a kreacjonizm – nauka, a wiara.
2. Antropogeneza – najważniejsze ogniwa ewolucji człowieka.
3. Neandertalczyk – przodek Homo sapiens, czy ślepe ogniwo ewolucji?
4. Sztuka paleolityczna.
5. Rewolucja neolityczna.
6. Neolityczne kultury megalityczne.
7. Biskupin – najśłynniejsze odkrycie polskiej archeologii.
8. Scytowie – kultura, religia, wojna.
9. Goci – przybysze z dalekiej Północy. Fenomen grupy masłomęckiej.
10. Celtowie – historia, wojna, społeczeństwo, religia.
11. Celtowie na ziemiach polskich.
12. Hunowie – najstraszniejsi z koczowników.
13. Wikingowie – wojownicy ze Skandynawii.
14. Słowianie – autochtoni, czy allochtoni?
15. Archeologia w służbie historii XX wieku.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu
W_02	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu
W_03	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu
U_02	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu
U_03	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu

	Metody problemowe Wykład konwersatoryjny		
K_02	Wykład Zajęcia laboratoryjne: praca z zabytkami archeologicznymi Metoda dialogu Metody problemowe Wykład konwersatoryjny	Egzamin, Zaliczenie ustne	Wpis do indeksu

VI. Kryteria oceny

- **Ocena niedostateczna:** Student nie zna podstawowych terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań archeologicznych, nie posiada wiedzy o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł archeologicznych. Student nie jest w stanie samodzielnie korzystać ze źródeł informacji, nie zna podstawowych kultur pradziejowych ani żadnych zabytków, nie zna języka naukowego ani aparatu pojęciowego właściwego dla pradziejów, nie zna rodzajów źródeł archeologicznych i nie potrafi poddać ich naukowej krytyce, nie potrafi samodzielnie formułować wniosków naukowych na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student nie jest samodzielny, nie jest w stanie przedstawić efektów swojej pracy, nie interesuje się badaniami przeszłości, obojętna mu jest troska o zachowanie materialnych śladów przeszłości.
- **Ocena dostateczna:** Student orientuje się w podstawowych terminach związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań archeologicznych, orientuje się w metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł archeologicznych. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, orientuje się w najważniejszych kulturach pradziejowych i zabytkach archeologicznych, rozumie język naukowy i aparat pojęciowy właściwy dla pradziejów, orientuje się w rodzajach źródeł archeologicznych, próbuje samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student stara się pracować samodzielnie i wydajnie, zauważa pozytywne efekty własnej pracy, jest świadomy wagi fachowych poszukiwań i badań archeologicznych.
- **Ocena dobra:** Student w dobrym stopniu poznał podstawowe terminy związane ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań archeologicznych, dobrze zna metody analizy i interpretacji oraz pozyskiwania źródeł archeologicznych. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, zna istotne kultury pradziejowe oraz związane z nimi najważniejsze zabytki archeologiczne, potrafi posługiwać się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla pradziejów, zna rodzaje źródeł archeologicznych i umie poddać je naukowej krytyce, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student pracuje samodzielnie i wydajnie, posiada pozytywne efekty własnej pracy, dostrzega wagę fachowych poszukiwań i badań archeologicznych.
- **Ocena bardzo dobra:** Student bardzo dobrze porusza się wśród terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań archeologicznych, dysponuje swobodnie wiedzą o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł archeologicznych. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, bardzo dobrze zna kultury pradziejowe oraz związane z nimi typowe zabytki archeologiczne, bez trudności posługuje się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla pradziejów, zna rodzaje źródeł archeologicznych i potrafi zająć wobec nich samodzielne i krytyczne stanowisko, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student pracuje samodzielnie i wydajnie, w pełni korzysta z pozytywnych efektów własnej pracy, jest zainteresowany rozwojem fachowych poszukiwań i badań archeologicznych.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Kaczanowski P., Kozłowski J.K., Najdawniejsze dzieje ziem polskich (do VII w.), Kraków 1998. Wielka Historia Polski, T. I.
2. Wyrozumski J., Dzieje Polski piastowskiej, Kraków 1999, Wielka Historia Polski, T. II, s. 47-70.
Literatura uzupełniająca
1. Brézillon M., Encyklopedia kultur prądziejowych, Warszawa 2001.
2. Buko A., Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej. Odkrycia – hipotezy – interpretacje, W-wa 2005.
3. Chochorowski J., Koczownicy Ukrainy: katalog wystawy, Muzeum Śląskie, Katowice 1996.
4. Chrzanowski W., Słowianie i wikingowie, Kraków 2007.
5. Człowiek i środowisko w pradziejach, red. J.K. Kozłowski, S.K. Kozłowski, Warszawa 1983.
6. Gianadda R., Celtowie, Germanie i wikingowie, Warszawa 2011.
7. Gierek B., Religie Celtów, Kraków 2013 (lektura obowiązkowa).
8. Hensel W., Polska starożytna, Wrocław-Warszawa-Kraków 1988.
9. Katyń, Miednoje, Charków - ziemia oskarża. Z prac badawczych i ekshumacyjnych prowadzonych w 1994 roku na cmentarzach oficerów polskich zamordowanych na Wschodzie, red. A. Kola, A. Przewoźnik, Warszawa 1994.
10. Kobusiewicz M., 500 tysięcy najtrudniejszych lat, Warszawa 1994.
11. Kokowski A., Archeologia Gotów. Goci w Kotlinie Hrubieszowskiej, Lublin 1999.
12. Kokowski A., Starożytna Polska. O trzeciego stulecia przed narodzeniem Chrystusa do schyłku starożytności, Warszawa 2005.
13. Kola A., Archeologia zbrodni. Oficerowie polscy na cmentarzu ofiar NKWD w Charkowie, Toruń 2005.
14. Kozłowski J.K., Świat przed „rewolucją” neolityczną, Kraków 2004, Wielka Historia Świata, T. 1 (wybrane zagadnienia).
15. Leroi – Gourhan A., Religie prehistoryczne, Warszawa 1966.
16. Mały słownik kultury dawnych Słowian, red. L. Leciejewicz, Warszawa 1988.
17. Mączyńska M., Wędrowki ludów: historia niespokojnej epoki IV i V wieku, Warszawa-Kraków 1996.
18. Modzelewski K., Barbarzyńska Europa, Warszawa 2004.
19. Ostoja-Zagórski J., Najstarsze dzieje ziem polskich, Bydgoszcz 2005.
20. Piontek J., Marciniak A., Człowiek. Pierwsze cywilizacje, Poznań 1998. Wielka Encyklopedia Geografii Świata, T. IX.
21. Podeblotcie. Podręcznik archeologiczny, red. E. Marczak, Warszawa, wydanie drugie.
22. Pradzieje ziem polskich, red. J. Kmieciński, T. I, Cz. 1 – 2, Warszawa-Łódź 1988.
23. Prahistoria ziem polskich, red. W. Hensel, T. I –V, Wrocław-Warszawa-Kraków 1975 – 1981.
24. Schlette F., Celtowie, Łódź 1987.
25. Shreeve J., Zagadka neandertalczyka. W poszukiwaniu rodowodu współczesnego człowieka, Warszawa 1998.
26. Skrok Z., Wyjście z kamiennego świata, Warszawa 1986.
27. Skrok Z., Skarby małe i duże, Warszawa 2001.
28. Skrok Z., Czy wikingowie stworzyli Polskę?, Warszawa 2013.
29. Słupecki L.P., Mitologia skandynawska w epoce Wikingów, Kraków 2003.
30. Stary i Nowy Świat. Od „rewolucji” neolitycznej do podbojów Aleksandra Wielkiego, red. J. Śliwa Kraków 2005, Wielka Historia Świata, T. II (wybrane zagadnienia).
31. Świat okresu cywilizacji klasycznych, red. A. Krawczuk, Kraków 2005, Wielka Historia Świata, T. III (wybrane zagadnienia).
32. Trzciński Ł., Człowiek pierwotny i jego wierzenia, Kraków 1996.
33. Tyszkiewicz L.A., Hunowie w Europie. Ich wpływ na Cesarstwo Wschodnie i Zachodnie oraz na ludy barbarzyńskie, Wrocław 2004.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia starożytna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	The Ancient History
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Maciej Münnich, prof. KUL
---	-----------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	1	7
konwersatorium	30	1	

Wymagania wstępne	Wiedza dotycząca świata starożytnego na poziomie szkoły średniej
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

1. Podstawowym celem wykładu jest przedstawienie studentom zarys dziejów od schyłku neolitu do roku 324 n.e., zaznajomienie słuchaczy z podstawowymi źródłami pisanymi i archeologicznymi 2. Podstawowym celem konwersatorium jest poznanie przez studentów różnorodności cywilizacyjnej świata starożytnego. Ponadto studenci powinni opanować podstawowe zasady pracy ze źródłami historycznymi. Przygotowując się do zajęć studenci winni także poznać podstawową wiedzę z zakresu historii politycznej oraz społecznej świata starożytnego. Dzięki temu studenci będą przygotowani zarówno do zdania egzaminu, jak i do nauczania historii starożytnej w ramach przedmiotu historia.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie fakty i procesy stanowiące podstawową wiedzę z zakresu historii starożytnej	K_W01
W_02	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii starożytnej	K_W02
W_03	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu kultury historiograficznej dotyczącej historii starożytnej	K_W03
W_04	Student zna i rozumie związki między procesami historycznymi zachodzącymi w okresie antycznym i powiązania z aktualnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii starożytnej	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii starożytnej	K_U02
U_03	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz	K_U05

	stosowaniem specjalistycznej terminologii historycznej wykorzystując wiedzę z historii starożytnej	
K_U04	Student potrafi współdziałać w zespole oraz planować pracę własną i zespołową w odniesieniu do procesu uczenia się treści przewidzianych na konwersatorium	K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka	K_K01
K_02	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów dotyczących dziejów starożytnych na podstawie uzyskanej kultury historiograficznej	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Dla wykładu:

1. Informacje wstępne oraz bibliografia
2. Bliski Wschód od schyłku neolitu do III tysiąclecia p.n.e.
3. Babilonia i Asyria do IX w. p.n.e.
4. Egipt faraonów
5. Babilonia i Asyria między IX a VI w. p.n.e.
6. Imperium perskie
7. Wczesne dzieje Grecji
8. Ustrój Aten i Sparty
9. Wojny perskie
10. Kultura Grecji okresu klasycznego
11. Okres hegemonii macedońskiej
12. Rzym królewski i republikański
13. Wczesne cesarstwo rzymskie
14. Późne cesarstwo rzymskie
15. Kultura rzymska okresu cesarstwa

Dla konwersatorium:

1. Zajęcia wstępne
2. Egipt. Bitwa pod Kadesz (F. Daumas, Od Narmera do Kleopatry, Warszawa 1973, s.338-340; lub: N. Grimal, Dzieje starożytnego Egiptu, Warszawa 2004, s.262-266).
3. Mezopotamia. Imperium asyryjskie (Kroniki Asurnasirapli II, Salamansara III i Tiglatpileasara III).
4. Mezopotamia. Imperium neobabilońskie (S. Zawadzki, Mane, Tekel, Fares. Źródła do dziejów Babilonii chaldejskiej, Poznań 1996, 58-117; 2 Krl 24-25; Jr 52).
5. Izrael. Początki królestwa w Izraelu (1 Sm 8-12).
6. Grecja. Kolonizacja (Inskrypcja z Kyreny o założeniu kolonii: Herodot, Dzieje, przeł. S. Hammer, ks. IV (zwł. §§.145-202) [było kilka wydań poczynawszy od 1959]; Stela Założycieli, [w:] Wybór źródeł do historii starożytnej Grecji, red. A. Chankowski, Warszawa 1995, s. 28-29)
7. Grecja. Ustrój Sparty (Ksenofont, Ustrój spartański, [w:] A. Mączakowa, Wybór źródeł do dziejów starożytnej Grecji i Hellenizmu, Warszawa 1983, 45-50; Plutarch, Żywot Likurga, [w:] tegoż, Żywoty sławnych mężów, [wiele wydań]; ew. Plutarch, Żywot Likurga (fragment), [w:] A. Mączakowa, Wybór źródeł do dziejów starożytnej Grecji i Hellenizmu, Warszawa 1983, 39-44).
8. Grecja. Ustrój Aten (Arystoteles, Ustrój polityczny Aten, [wiele wydań]; ew. streszczenie [w:] A. Mączakowa, Wybór źródeł do dziejów starożytnej Grecji i Hellenizmu, Warszawa 1983)
9. Grecja. Wojny grecko-perskie (Herodot, Dzieje (Ateny w obronie Jonów, Maraton, Termopile, Salamina, Plateje))
10. Grecja. Aleksander Wielki (Plutarch, Żywot Aleksandra, [w:] tegoż, Żywoty sławnych mężów, [wiele wydań]).
11. Rzym. Prawo rzymskie (J. i M. Zabłoccy, Ustawa XII Tablic, Warszawa 2000).
12. Rzym. Wojny z Hannibalem (Appian z Aleksandrii, Historia Rzymska (wojny z Hannibalem))

13. Rzym. Cezar i Oktawian August (Swetoniusz, Cezar i August, [w:] Żywoty Cezarów, [wiele wydań]).
 14. Chrześcijaństwo. Stosunki wczesnego Kościoła z Synagogą (Dzieje Apostolskie; Józef Flawiusz, Dawne Dzieje Izraela, Poznań 1979, ks. XX.9.1).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Praca z tekstem	Egzamin ustny Kolokwium	Wpis do indeksu Uzupelnione i ocenione kolokwium
W_02	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Wpis do indeksu
W_03	Wykład konwencjonalny Lektury	Egzamin ustny Sprawdzian pisemny	Wpis do indeksu Sprawdzian pisemny
W_04	Wykład konwencjonalny Dyskusja	Egzamin ustny Udział w dyskusji	Wpis do indeksu Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Zaliczenie ustne	Karta oceny
U_02	Analiza tekstu	Zaliczenie ustne	Karta oceny
U_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
U_04	Praca w grupie / dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

- Dla pracy z tekstem: Znajomość wydarzeń historycznych, postaci, relacji między nimi, kontekstu geograficznego w oparciu o tekst źródłowy oraz teksty pomocnicze. Ocena zależy od stopnia wiedzy studenta, w przypadku kolokwium ocena dostateczna od 51%, dobra od 67%, bardzo dobra od 83%.
- Dla analizy tekstu: Umiejętność zastosowania zasad krytyki tekstu do źródła, czyli umiejętność wskazania czasu powstania i autora (środowiska), użytego języka i pisma, okoliczności znalezienia, stanu zachowania, miejsca przechowywania. Ponadto umiejętność weryfikacji autentyczności i wiarygodności tekstu. Ocena zależy od stopnia zastosowania przez studenta zasad krytyki tekstu podczas zajęć.
- Dla dyskusji: Znajomość faktów pomocnych w dyskusji dotyczącej omawianego źródła. Umiejętność znajdowania odpowiednich argumentów. Umiejętność porozumiewania się w języku polskim ze stosowaniem specjalistycznej terminologii historycznej. Ocena zależy od stopnia przygotowania się do dyskusji oraz aktywności i umiejętności jej prowadzenia.
- Dla wykładu konwencjonalnego: znajomość faktografii w oparciu o: M. Jaczynowska, D. Musiał, M. Stępień, *Historia starożytna*, Warszawa 1999 (wyd. 8, Warszawa 2010).
- Dla zaliczenia lektur: znajomość treści lektur wersyfikowana przez sprawdzian pisemny.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30+30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30+30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Jaczynowska, D. Musiał, M. Stępień, <i>Historia starożytna</i> , Warszawa 1999.
A. Ziółkowski, <i>Historia Powszechna. Starożytność</i> , Warszawa 2009.
J. Wolski, <i>Historia powszechna, t. I, Starożytność</i> , Warszawa 1994.

Cywilizacje starożytne, red. A. Cotterel, Łódź 1990.
 M. van de Mieroop, Historia starożytnego Bliskiego Wschodu, ok. 3000-323 p.n.e., Kraków 2009.
 J. Zabłocka, Historia Bliskiego Wschodu w starożytności, Warszawa 1987.
 D. Arnaud, Starożytny Wschód. Od wprowadzenia pisma do Aleksandra Wielkiego, Warszawa 1982.
 B. Bravo, E. Wipszycka [i in.], Historia starożytnych Greków, t. I-III, Warszawa 1988-2009.
 N. G. L. Hammond, Dzieje Grecji, Warszawa 1973.
 T. Martin, Starożytna Grecja Od prehistorii do czasów hellenistycznych, Poznań 2016.
 W. Lengauer, Starożytna Grecja okresu archaicznego i klasycznego, Warszawa 1999.
 D. Musiał, Świat grecki od Homera do Kleopatry, Warszawa 2009.
 J. M. Hall, Historia Grecji archaicznej, ok. 1200-479 p.n.e., Kraków 2011.
 R. J. Rhodes, Historia Grecji. Okres klasyczny 478-323 p.n.e., Kraków 2009.
 R. M. Errington, Historia świata hellenistycznego 323-30 p.n.e., Kraków 2010.
 M. Jaczynowska, M. Pawlak, Starożytny Rzym, Warszawa 2008.
 M. Carry, H. H. Scullard, Dzieje Rzymu, t. I-II, Warszawa 1992.
 A. Ziółkowski, Historia Rzymu, Poznań 2004.
 T. Martin, Rzym. Od Romulusa do Justyniana, Poznań 2014.

Literatura uzupełniająca

Opracowania szczegółowe (jedna lektura z działu do wyboru):

I. Mezopotamia

Bielicki M., *Zapomniany świat Sumerów*, Warszawa 1973.
 Contenau G., *Życie codzienne w Babilonie i Asyrii*, Warszawa 1963.
 Garelli P., *Asyriologia*, Warszawa 1998.
 Gawlikowska K., *Sztuka Mezopotamii*, Warszawa 1975.
 Joannès F., *Historia Mezopotamii w I tysiącleciu przed Chrystusem*, Poznań 2007.
 Kramer S. N., *Historia zaczyna się w Sumerze*, Warszawa 1961.
 Laessøe J., *Ludy Asyrii*, Warszawa 1972.
 Łyczkowska K., Szarzyńska K., *Mitologia Mezopotamii*, Warszawa 1981.
Mezopotamia, red. J. Braun, Warszawa 1971.
 Mierzejewski A., *Tajemnice glinianych tabliczek*, Warszawa 1981.
 Roaf M., *Mezopotamia*, Warszawa 1998.
 Roux G., *Mezopotamia*, Warszawa 1998.
 Saggs H. W. F., *Wielkość i upadek Babilonii*, Warszawa 1973.
 van de Mieroop M., *Hammurabi. Król Babilonu*, Poznań 2016.

II. Egipt

Bator W., *Myśl starożytnego Egiptu*, Kraków 1993.
 Bator W., *Religia starożytnego Egiptu*, Kraków 2004.
 Ciałowicz K., *Początki cywilizacji egipskiej*, Warszawa - Kraków 1999.
 Černý J., *Religia starożytnych Egipcjan*, Warszawa 1974.
 Daumas F., *Od Narmera do Kleopatry. Cywilizacja starożytnego Egiptu*, Warszawa 1973.
 Drioton E., *Egipt faraonów*, Warszawa 1970.
Egipt. Świat faraonów, red. R. Schulz, M. Seidel, Köln 2001.
 Grimal N., *Dzieje starożytnego Egiptu*, Warszawa 2004.
 Hornung E., *Jeden czy wielu? Koncepcja boga w starożytnym Egipcie*, Warszawa 1991.
 Kitchen K. A., *Ramzes Wielki i jego czasy*, Warszawa 2002.
 Lipińska J., *Sztuka egipska*, Warszawa 1982.
 Lipińska J., *Tajemnice papirusów*, Warszawa 2005.
 Lipińska J., *W cieniu piramid*, Wrocław 2003.
 Lipińska J., Marciniak M., *Mitologia starożytnego Egiptu*, Warszawa 1977.
 Michałowski K., *Nie tylko piramidy*, Warszawa 1974.
 Montet P., *Życie codzienne w Egipcie w epoce Ramessydów XIII-XII w. p.n.e.*, Warszawa 1964.
 Morenz S., *Bóg i człowiek w starożytnym Egipcie*, Warszawa 1972.
 Myśliwiec K., *Pan Obydwu Krajów. Egipt w I tysiącleciu p.n.e.*, Warszawa 1993.

Myśliwiec K., *Święte znaki Egiptu*, Warszawa 2001.
 Niwiński A., *Mity i symbole starożytnego Egiptu*, Warszawa 1972.
 Schlög H.A., *Starożytny Egipt: historia i kultura od czasów najdawniejszych do Kleopatry*, Warszawa 2009.
Starożytny Egipt, red. A. Szczudłowska, Warszawa 1978.
Tajemnice papirusów, red. J. Lipińska, Warszawa 2005.
 Wilkinson T., *Powstanie i upadek starożytnego Egiptu*, Warszawa 2011.

III. Izrael

Archeologia Palestyny, red. L. Stefaniak, Poznań 1973.
 Bright J., *Historia Izraela*, Warszawa 1994.
 Chouraqui A., *Życie codzienne ludzi Biblii*, Warszawa 1995.
 Ciecieląg J., *Polityczne dziedzictwo Heroda Wielkiego*, Kraków 2002.
 Daniel-Rops H., *Życie codzienne w Palestynie w czasach Chrystusa*, Warszawa 1994.
 Grant M., *Herod Wielki*, Warszawa 1999.
 Harrington W. J., *Klucz do Biblii*, Warszawa 1982.
 Lemaire A., *Dzieje biblijnego Izraela*, Poznań 2002.
 Parrot A., *Wśród zabytków Samarii i Jerozolimy*, Warszawa 1971.
Starożytny Izrael, red. H. Shanks, Warszawa 1994.
 Świderkówna A., *Rozmowy o Biblii, oraz Rozmów o Biblii ciąg dalszy*, Warszawa 1994, 1996.
 Tyloch W., *Dzieje Ksiąg Starego Testamentu*, Warszawa 1985.
 Warzecha J., *Historia dawnego Izraela*, Warszawa 2005.

IV. Grecja

Bernhard M. L., *Sztuka grecka*, Warszawa 1976.
 Boardman J., *Sztuka grecka*, Toruń – Wrocław 1999.
 Burkert W., *Starożytne kultury misteryjne*, Bydgoszcz 2001.
 Cartledge P., *Spartanie. Świat wojowników*, Warszawa 2005.
Człowiek Grecji, red. J.-P. Vernant, Warszawa 2000.
 Davies J. K., *Demokracja w Grecji klasycznej*, Warszawa 2003.
 Green P., *Aleksander Macedoński*, Warszawa 1978.
 Hammond N. G. L., *Filip Macedoński*, Poznań 2002.
 Hammond N. G. L., *Geniusz Aleksandra Wielkiego*, Poznań 2001.
 Hammond N. G. L., *Starożytna Macedonia*, Warszawa 1998.
 Finley M., *Grecy*, Warszawa 1965.
 Flaceliere R., *Życie codzienne w Grecji za czasów Peryklesa*, Warszawa 1985.
 Hansen M. H., *Demokracja ateńska w czasach Demostenesa*, Warszawa 1999.
 Hansen M. H., *Polis. Wprowadzenie do dziejów greckiego miasta-państwa w starożytności*, Warszawa 2011.
 Kulesza R., *Sparta w V-IV w. p.n.e.*, Warszawa 2003.
 Lengauer R., *Religijność starożytnych Greków*, Warszawa 1994.
 Leveque P., *Świat grecki*, Warszawa 1973.
 Michałowski P., *Jak Grecy tworzyli sztukę*, Warszawa 1986.
 Mireaux E., *Życie codzienne w Grecji w epoce homeryckiej*, Warszawa 1962.
 Murray O., *Narodziny Grecji*, Warszawa 2004.
 Nawotka K., *Aleksander Wielki*, Wrocław 2004.
 Oświęcimski S., *Zeus daje tylko znak, Apollo wieszczy osobiście. Starożytne wróżbiarstwo greckie*, Wrocław 1989.
 Świderkówna A., *Hellada Królów*, Warszawa 1967.
 Świderkówna A., *Hellenika. Wizerunek epoki od Aleksandra do Augusta*, Warszawa 1978.
 Świderkówna A., *Życie codzienne w Egipcie greckich papirusów*, Warszawa 1983.
 Świderkówna A., *Bogowie zeszli z Olimpu*, Warszawa 1991.
 Vernant J.-P., *Źródła myśli greckiej*, Gdańsk 1996.
 Walbank F. W., *Świat hellenistyczny*, Warszawa 2003.

Wolski J., *Dzieje i upadek imperium Seleucydów*, Kraków 1999.
 Zwolski E., *Choreia. Muza i bóstwo w religii greckiej*, Warszawa 1978.

V. Rzym

Alföldy G., *Historia społeczna starożytnego Rzymu*, Warszawa 1998.
 Brown P., *Świat późnego antyku*, Warszawa 1991.
 Cameron A., *Późne cesarstwo rzymskie*, Warszawa 2003.
 Carcopino J., *Życie codzienne w Rzymie w okresie rozkwitu cesarstwa*, Warszawa 1966.
 Ciechanowicz J., *Rzym, ludzie i budowle*, Warszawa 1987.
 Crawford M., *Rzym w okresie republiki*, Warszawa 2003.
 Człowiek Rzymu, red. A. Giardin, Warszawa 1997.
 Etienne R., *Życie codzienne w Pompejach*, Warszawa 1971.
 Gerard W., *Cezar*, Warszawa 1983.
 Gillmeister A., Musiał D., *W cieniu Kapitolu. Religia starożytnych Rzymian*, Kraków 2012.
 Grant M., *Dwunastu cesarzy*, Warszawa 1997.
 Grant M., *Miasta Wezuwiusza*, Warszawa 1986.
 Grant M., *Mity rzymskie*, Warszawa 1994.
 Heather P., *Upadek Cesarstwa Rzymskiego*, Poznań 2006.
 Heurgon J., *Rzym i świat śródziemnomorski do wojen punickich*, Warszawa 1973.
 Jaczynowska M., *Religie świata rzymskiego*, Warszawa 1987.
 Kumaniecki K., *Cycon i jego współcześni*, Warszawa 1989.
 Łoposzko T., *Historia społeczna republikańskiego Rzymu*, Warszawa 1987.
 Marrou H.-I., *Zmierzch Rzymu, czy późna starożytność*, Warszawa 1997.
 Sartre M., *Wschód rzymski*, Wrocław 1997. (w razie wyboru tej książki obowiązują tylko rozdz. 1-4, 11)
 Southern P., *Oktawian August*, Warszawa 2003.
 Vogt J., *Upadek Rzymu*, Warszawa 1994.
 Wells C., *Cesarstwo rzymskie*, Warszawa 2005.

VI. Chrześcijaństwo

Danielou J., Marrou H.-I., *Historia Kościoła, t. 1, Od początków do roku 600*, Warszawa 1984.
 Dawson Ch., *Formowanie się chrześcijaństwa*, Warszawa 1987. (do s.127)
 Deichmann F. W., *Archeologia chrześcijańska*, Warszawa 1994.
 Filarska B., *Początki sztuki chrześcijańskiej*, Lublin 1984.
 Hamman A., *Życie codzienne pierwszych chrześcijan*, Warszawa 1990.
 Hamman A., *Życie codzienne w Afryce Północnej w czasach św. Augustyna*, Warszawa 1989.
 Jastrzębowska E., *Sztuka wczesnochrześcijańska*, Warszawa 1988.
 Rosik M., *Kościół a Synagoga (30-313 po Chr.). Na rozdrożu*, Wrocław 2016.
 Simon M., *Cywilizacja wczesnego chrześcijaństwa*, Warszawa 1981.
 Wipszycka E., *Kościół w świecie późnego antyku*, Warszawa 1994.

KARTA PRZEDMIOTU:**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia Bizancjum
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of Byzantium
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Studia stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Piotr Kochanek
---	----------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I	2

Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych
-------------------	------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zarys dziejów Bizancjum (324-1453)
Zaznajomienie słuchacz z podstawowymi źródłami pisanyymi
Zaznajomienie słuchacz z podstawowymi źródłami ikonograficznymi

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie podstawową faktografię i idee procesu z historii Bizancjum	K_W01
W_02	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia obejmujące szczegółową wiedzę o przełomowych wydarzeniach w historii Bizancjum	K_W02
W_03	Student zna i rozumie podstawy historii historiografii bizantyńskiej	K_W03
W_04	Student zna i rozumie metody historyczno-filologiczne wykorzystywane do badań nad dziejami Bizancjum	K_W04
W_05	Student zna i rozumie związki między historią Bizancjum a współczesnością	K_W05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Chrystianizacja cesarstwa rzymskiego 2. Najazdy barbarzyńców i spory chrystologiczne 3. Justynian I i jego czasy 4. Wojny perskie i reformy cesarza Herakliusza 5. Powstania potęgi arabskiej 6. Ikonoklazm 7. Bizancjum a Karolingowie 8. Okres rozkwitu cesarstwa w latach 843-1025 9. Kryzys cesarstwa w latach 1025-1081 10. Renesans Komnenów 11. IV krucjata i powstanie cesarstwa łacińskiego (1204-1261) 12. Odbudowa mocarstwowości bizantyńskiej za Michała VIII 13. Bizancjum a państwo Osmanów

14. Podboje tureckie na Bałkanach
15. Rok 1453

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
W_01	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne	Karta zaliczeniowa
W_02	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne	Karta zaliczeniowa
W_03	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne	Karta zaliczeniowa
W_04	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne	Karta zaliczeniowa
W_05	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne	Karta zaliczeniowa

VI. Kryteria oceny:

Zaliczenie w formie ustnej na podstawie podręcznika:

Georgij Ostrogorski, *Dzieje Bizancjum*, przekł. zbiorowy, wyd. 3, Warszawa 2008

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Ostrogorski G., <i>Dzieje Bizancjum</i> , przekł. zbiorowy, wyd. 3, Warszawa 2008
Literatura uzupełniająca
Baynes N.S., Moss H.S.L.B., <i>Bizancjum: wstęp do cywilizacji wschodniorzymskiej</i> , Warszawa 1964
<i>Bizancjum</i> , t. 1-2, red. J. Shepard, Warszawa 2012-2015
Dvornik F., <i>Bizancjum a prymat Rzymu</i> , Warszawa 1985
Haldon J., <i>Bizancjum: zarys dziejów</i> , Warszawa 2008
Haussig H.-W., <i>Historia kultury bizantyńskiej</i> , Warszawa 1969
Herrin J., <i>Bizancjum</i> , Poznań 2009
<i>Konstantynopol – Nowy Rzym: Miasto i ludzie w okresie wczesnobizantyńskim</i> , pod red. M.J. Leszki i T. Wolińskiej, Warszawa 2011
Mango C., <i>Historia Bizancjum</i> , Gdańsk 1997

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Religie starożytnego Bliskiego Wschodu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Religions of the Ancient Near East
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Maciej Münnich, prof. KUL
---	-----------------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
warsztaty	30	1	2

Wymagania wstępne	Wiedza dotycząca świata starożytnego na poziomie szkoły średniej
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Podstawowym celem zajęć jest zapoznanie studentów z różnymi tradycjami religijnymi starożytnego Bliskiego Wschodu oraz dostrzeżenie śladów ich tradycji w świecie współczesnym
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii religii starożytnego Bliskiego Wschodu	K_W02
W_02	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu historiografii religii starożytnego Bliskiego Wschodu	K_W03
W_03	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka religii starożytnego Bliskiego Wschodu	K_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii religii starożytnego Bliskiego Wschodu	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla badacza dziejów religii starożytnego Bliskiego Wschodu	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać metody oraz narzędzia badawcze wykorzystywane w badaniach nad religiami starożytnego Bliskiego Wschodu	K_U03
U_04	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz stosowaniem specjalistycznej terminologii stosowanej w badaniach nad religiami starożytnego Bliskiego Wschodu	K_U05
U_05	Student potrafi przygotować krótkie wystąpienie ustne w języku polskim dotyczące szczegółowych zagadnień religii starożytnego Bliskiego Wschodu	K_U06

KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka	K_K01
K_02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych	K_K02
K_03	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów historycznych dotyczących dziejów religii starożytnego Bliskiego Wschodu na podstawie uzyskanej wiedzy historiograficznej	K_K03
K_04	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności oraz planować działania na przyszłość dotyczące własnego rozwoju	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1.	Mezopotamskie teksty mówiące o stworzeniu świata i człowieka: Enuma Eliš, Enki i Ninmah (Mity akadyjskie, tł. O. Drewnowska-Rymarz i in., Warszawa 2000; Mity sumeryjskie, tł. K. Szarzyńska, Warszawa 2000), por. Rdz 1-2.
2.	Obyczaje i wierzenia Mezopotamii (kryteria „cywilizacji” i „barbarzyństwa”, stosunki między ludźmi a bogami, życie pośmiertne, mit o potopie): akadyjski Epos o Gilgameszu; sumeryjskie opowiadania o Gilgameszu (Epos o Gilgameszu, tł. K. Łyczkowska i in., Warszawa 2003; Eposy sumeryjskie, tł. K. Szarzyńska, Warszawa 2003). por. Rdz 6,1-9,17.
3.	Egipska religia okresu Starego Państwa. Zabytki archeologiczne oraz fragmenty Tekstów Piramid (Zabytki starożytnego Egiptu, [w:] Sztuka świata, red. J. Pijoan, t.1, Warszawa 1989, s.55-173; Egipt. Świat faraonów, red. R. Schulz, M. Seidel, Köln 2001; Teksty piramid z piramidy Unisa, tł. A. Sarwa, Sandomierz 2006).
4.	Egipska religia okresu Średniego i Nowego Państwa. Zabytki archeologiczne oraz Wielki Hymn do Amona; Wielki Hymn do Atona.
5.	Mitologia syro-kananejska: Mity o Baalu z Ugarit (Baal i Jam, Baal i Mot).
6.	Religia Izraela w okresie Sędziów: Historia kapłana Miki Sdz 17-18.
7.	Religia Izraela w okresie monarchii podzielonej. Zjawisko profetyzmu 2 Krl 1; Reforma Ezechiasza 2 Krl 18; 2 Krn 29-31 oraz dane archeologiczne z wykopalisk w Arad i Beer-Szeba (Encyklopedia archeologiczna Ziemi Świętej, red. A. Negev, Warszawa 2002, s.32-34; http://ebibletools.com/israel/arad/index.html ; http://www.bibleplaces.com/arad.htm).
8.	Mitologia Hetytów: Pieśń o Kumarbim; Mit o Telipinu. Por. znane greckie mity teogoniczne oraz o Demeter i Kore.
9.	Wierzenia i zwyczaje Persów: Herodot, Dzieje, I.131-140.
10.	Chrześcijaństwo. Początki rozwoju chrześcijaństwa i jego związki z judaizmem: Dzieje Apostolskie; List do Galatów; Józef Flawiusz, Starożytności Żydowskie XX.IX.1.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca z tekstem	Kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium
W_02	Praca z tekstem	Kolokwium Udział w dyskusji	Uzupełnione i ocenione kolokwium Karta oceny
W_03	Praca z tekstem Analiza dzieła sztuki Dyskusja	Kolokwium Kolokwium Udział w dyskusji	Uzupełnione i ocenione kolokwium Karta oceny

UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu Analiza dzieła sztuki	Zaliczenie ustne	Karta oceny
U_02	Analiza tekstu Analiza dzieła sztuki	Zaliczenie ustne	Karta oceny
U_03	Analiza tekstu Analiza dzieła sztuki	Zaliczenie ustne	Karta oceny
U_04	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
U_05	Wystąpienie ustne	Obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_04	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

1. Dla pracy z tekstem: Znajomość wydarzeń historycznych, postaci, relacji między nimi, kontekstu geograficznego w oparciu o tekst źródłowy oraz teksty pomocnicze. Ocena zależy od stopnia wiedzy studenta, w przypadku kolokwium ocena dostateczna od 51%, dobra od 67%, bardzo dobra od 83%.
2. Dla analizy tekstu: Umiejętność zastosowania zasad krytyki tekstu do źródła, czyli umiejętność wskazania czasu powstania i autora (środowiska), użytego języka i pisma, okoliczności znalezienia, stanu zachowania, miejsca przechowywania. Ponadto umiejętność weryfikacji autentyczności i wiarygodności tekstu. Ocena zależy od stopnia zastosowania przez studenta zasad krytyki tekstu podczas zajęć.
3. Dla analizy dzieła sztuki (obiektu architektonicznego, rzeźby, malowidła): Znajomość historii obiektu, stylistyki. Umiejętność dostrzeżenia związku obiektu z wierzeniami. Umiejętność analizy wierzeń w oparciu o źródło. Ocena zależy od stopnia zastosowania przez studenta zasad analizy źródła materialnego podczas zajęć.
4. Dla dyskusji: Znajomość faktów pomocnych w dyskusji dotyczącej omawianego źródła. Umiejętność znajdowania odpowiednich argumentów. Umiejętność porozumiewania się w języku polskim ze stosowaniem specjalistycznej terminologii historycznej. Dbałość o etyczny wymiar badań historycznych (powołanie się na cudze badania). Krytyczna ocena i interpretacja faktów i procesów historycznych na podstawie literatury przedmiotu. Ocena zależy od stopnia przygotowania się do dyskusji oraz aktywności i umiejętności jej prowadzenia.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Jaczynowska, D. Musiał, M. Stępień, <i>Historia starożytna</i> , Warszawa 1999.
A. Ziółkowski, <i>Historia Powszechna. Starożytność</i> , Warszawa 2009.
J. Wolski, <i>Historia powszechna</i> , t. I, <i>Starożytność</i> , Warszawa 1994.
<i>Cywilizacje starożytne</i> , red. A. Cotterel, Łódź 1990.
M. van de Mieroop, <i>Historia starożytnego Bliskiego Wschodu</i> , ok. 3000-323 p.n.e., Kraków 2009.
J. Zabłocka, <i>Historia Bliskiego Wschodu w starożytności</i> , Warszawa 1987.
D. Arnaud, <i>Starożytny Wschód. Od wprowadzenia pisma do Aleksandra Wielkiego</i> , Warszawa 1982.
Literatura uzupełniająca
J. Black, A. Green, <i>Słownik mitologii Mezopotamii</i> , Katowice 1998.
G. Ruchet, <i>Słownik cywilizacji egipskiej</i> , Warszawa 1994.
M. Lurker, <i>Bogowie i symbole starożytnych Egipcjan</i> , Warszawa 1995.
<i>Praktyczny słownik biblijny</i> , red. A. Grabner-Haider, Warszawa 1995.
<i>Mała Encyklopedia Kultury Antycznej</i> , red. K. Kumaniecki, K. Michałowski, L. Winniczuk, Warszawa 1990.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Vademecum badań historycznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Vademecum of historical research
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Agnieszka Januszek-Sieradzka
---	--------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	60	1, 2	4

Wymagania wstępne	1. Podstawowe umiejętności w zakresie korzystania z zasobów bibliotecznych 2. Podstawowe umiejętności w zakresie technologii informacyjnych umożliwiających korzystania z zasobów internetowych 3. Przeszkolenie biblioteczne w Bibliotece IH KUL
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Zapoznanie ze specyfiką poznania historycznego i podstawowymi problemami warsztatu badawczego historyka
C2. Zapoznanie z metodą historyczną, czyli właściwą warsztatowi historyka metodą pracy ze źródłami historycznymi
C3. Przygotowanie do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej: wykształcenie praktycznych umiejętności w zakresie pozyskiwania, gromadzenia i opisywania materiałów źródłowych i literatury przedmiotu, posługiwania się aparatem naukowym, a także kształtowanie metod efektywnego wykorzystywania czasu przeznaczonego na naukę i samodzielną pracę

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej zagadnień teoretycznych związanych z metodą historyczną	K_W02
W_02	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej specyfiki poznania historycznego i problemów badawczego warsztatu historyka	K_W02
W_03	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu dorobku historiograficznego europejskiej i polskiej nauki historycznej w zakresie rozwoju metodologii badań historycznych, rozwoju warsztatu historycznego, edytorstwa źródeł i historii historiografii	K_W03
W_04	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu praktykę metody historycznej i narzędzia właściwe warsztatowi historyka, w tym także elementy aparatu naukowego	K_W04

UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu zagadnień teoretycznych i praktycznych związanych ze znajomością i stosowaniem metody historycznej, uwzględniając zasady ergonomii i wydajnego wykorzystania czasu	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi charakterystycznymi dla metody historycznej i aparatem pojęciowym związanym z metodą historyczną i historycznym warsztatem naukowym z uwzględnieniem zasad ergonomii i wydajnego korzystania z narzędzi i pomocy naukowych	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać narzędzia badawcze i pomoce naukowe niezbędne w prawidłowym stosowaniu metody historycznej	K_U03
U_04	Student potrafi w komunikacji w języku polskim prawidłowo wykorzystywać specjalistyczną terminologię związaną z metodą historyczną i warsztatem naukowym historyka	K_U05
U_05	Student potrafi przygotowywać wystąpienia ustne w języku polskim dotyczące zagadnień szczegółowych związanych z metodą historyczną	K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka w oparciu o wiedzę z zakresu dorobku historiograficznego dotyczącego rozwoju metodologii i naukowego warsztatu historycznego	K_K01
K_02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych wynikających zwłaszcza z rozumienia kwestii autorstwa i praw autorskich dokonań naukowych	K_K02
K_03	Student jest gotów do samooceny swoich kompetencji w zakresie podstaw warsztatu historycznego oraz do krytycznej oceny zarówno źródeł, jak i literatury przedmiotu	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Nauka – historia – metoda historyczna (co rozumiemy jako naukę; czym jako nauka charakteryzuje się historia; na czym polega metoda historyczna: heurystyka, krytyka, synteza) Źródła historyczne – opracowania (literatura) (czym są źródła historyczne; podstawowe podziały źródeł historycznych; czym są opracowania; aparat naukowy publikacji historycznych; różnice między źródłem i opracowaniem; rola jednych i drugich w warsztacie historyka + fiszki materiałowe – zasady budowy i sens tego układu dla wartości notatki (wypisu źródłowego) Rodzaje literatury naukowej – budowa monografii – syntezy historii Polski (ogólne, dla poszczególnych epok, dla poszczególnych dziedzin + opis bibliograficzny druku zwartego 1-3 autorów) Rodzaje literatury naukowej – encyklopedie (czym charakteryzuje się encyklopedia, krótka charakterystyka i historia najważniejszych encyklopedii europejskich w rozwoju historycznym, sytuacja i rola encyklopedii dziś + opis bibliograficzny dzieła wielotomowego (autorskiego) + opis bibliograficzny dzieła pod redakcją) Rodzaje literatury naukowej – słowniki (czym charakteryzuje się słownik, rodzaje słowników, krótka charakterystyka i historia najważniejszych słowników europejskich w rozwoju historycznym, słowniki dziś + opis bibliograficzny hasła słownikowego i encyklopedycznego) Najważniejsze polskie pomoce encyklopedyczne i słownikowe w warsztacie historyka (Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, Polski Słownik Biograficzny, Słownik Starożytności Słowiańskich, wybrane najnowsze osiągnięcia polskiej historiografii, wersje
--

elektroniczne + opis skrócone hasła słownikowego lub encyklopedycznego + rozwiązywanie skrótów i sygli stosowanych w podpisach haseł encyklopedycznych i słownikowych)

7. **Rodzaje literatury naukowej – czasopiśmiennictwo historyczne** (rola i podział czasopism historycznym, informacje o najważniejszych w Polsce czasopismach ogólnohistorycznych w Polsce (Kwartalnik Historyczny, Przegląd Historyczny, Roczniki Historyczne, Acta Poloniae Historica), w wybranym zakresie uznania czasopisma specjalne (specjalistyczne) + opis bibliograficzny czasopisma jako całości + opis artykułu z czasopisma naukowego)
8. **Opisy bibliograficzne (pozostałe)** (opis recenzji z czasopisma naukowego, opis artykułu w pracy zbiorowej pod redakcją, opis publikacji autorskiej – więcej niż 3 autorów, opis fragmentu utworu, opis stron www, sytuacje bmw, brw, bmrw)
9. **Bibliografie** (co to jest bibliografia, rodzaje bibliografii wyróżnione ze względu na różne kryteria; rozwój historyczny bibliografii w Polsce; rola bibliografii w warsztacie historyka + praktyczna umiejętność sporządzenia bibliografii dla określonego zagadnienia (układ bibliografii z podziałem na źródła i opracowania, zasady sporządzania i graficznego układu bibliografii)
10. **Archiwa, biblioteki i muzea w warsztacie historyka biblioteki** (cele działalności, rodzaje materiałów, katalogi, najważniejsze naukowe biblioteki w Polsce i w Lublinie; archiwa - cele działalności, rodzaje materiałów, inwentarze, sieć archiwów w Polsce; muzea – cele działalności + szczególnie rola w warsztacie historyka)
11. **Znaczenie edytorstwa źródeł historycznych i metody wydawania źródeł historycznych: filologiczna i historyczna** (etapy metod: recensio i emendatio, podobieństwa i różnice obu metod; wydawnictwa źródłowe naukowe i popularnonaukowe)
12. **Typy wydawnictw źródłowych i najważniejsze wydawnictwa źródłowe do dziejów Polski** (źródła narracyjne (m. in. MPH + porównanie z MGH, SRS, SRP), źródła dokumentowo-aktowe (kodeksy dyplomatyczne), dzieła Jana Długosza, źródła o charakterze prawnym; Metryka Koronna + inne typy (sądowe, dotyczące jednego zagadnienia, wytworzone przez jedną kancelarię, zgromadzone przez jedną osobę, serie bibliotek ordynackich), źródła wytworzone przez instytucje kościelne (MPV, BP, ANP, CP) + opisy bibliograficzne wydawnictw źródłowych: opis źródła w serii, opis bibliograficzny wstępu do wydawnictwa źródłowego)
13. **Krytyka zewnętrzna – definicja i sposoby przeprowadzania** (elementy składające się na krytykę zewnętrzną i etapy jej przeprowadzania; różne znaczenia terminu autentyczność wg J. Topolskiego)
14. **Krytyka wewnętrzna – interpretacja i badanie wiarygodności** (elementy składające się na krytykę wewnętrzną i etapy jej przeprowadzania; wiarygodność wg J. Topolskiego)
15. **Nauki pomocnicze historii – podstawowe informacje** (ogólna charakterystyka, przedmiot zainteresowania poszczególnych nauk i ich rola (przydatność) w krytyce źródła); nauki pomocnicze a nauki posiłkujące historię)
16. **Ustalanie faktów historycznych** (zasada dwóch niezależnych źródeł i zależność (filiacyjna, środowiskowa) źródeł historycznych)
17. **Metody ustalania faktów historycznych**
18. **Metody porządkowania i wyjaśniania faktów historycznych**
19. **Synteza – trzeci etap metody historycznej** (dyspozycja, kompozycja, ekspozycja; zasady pisania prac naukowych (monograficznych); kwestionariusz badawczy i budowanie planu pracy, rola i budowa wstępu, rozwinięcia i zakończenia; rola i budowa bibliografii załącznikowej, rola aneksów, wykaz skrótów; przypisy bibliograficzne i rzeczowe (rola i zasady konstruowania)
20. **Historia historiografii polskiej – podstawowe informacje** (podstawowe informacje dotyczące rozwoju polskiej historiografii od czasów średniowiecznych do współczesności na tle europejskim)

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	wykład konwersatoryjny wykład problemowy	Kolokwium	sprawdzone i ocenione kolokwium

	praca z tekstem lektury	zaliczenie ustne	raport z zaliczenia ustnego
W_02	wykład konwersatoryjny lektury	kolokwium zaliczenie ustne	sprawdzone i ocenione kolokwium raport z zaliczenia ustnego
W_03	wykład konwersatoryjny samodzielne przygotowanie krótkiego referatu na podstawie wskazanych źródeł informacji lektury	kolokwium referat zaliczenie ustne	sprawdzone i ocenione kolokwium sprawdzony i oceniony referat raport z zaliczenia ustnego
W_04	wykład konwersatoryjny	kolokwium	sprawdzone i ocenione kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	ćwiczenia praktyczne	sprawdzian pisemny	sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny
U_02	ćwiczenia praktyczne	sprawdzian pisemny	sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny
U_03	ćwiczenia praktyczne	sprawdzian pisemny	sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny
U_04	ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ustne	sprawozdanie
U_05	ćwiczenia praktyczne	referat	wydruk / plik z referatem
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja lektury	zaliczenie ustne	raport z dyskusji raport z zaliczenia lektur
K_02	dyskusja lektury	zaliczenie ustne	raport z dyskusji raport z zaliczenia lektur
K_03	dyskusja ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ustne sprawdzian pisemny	raport z dyskusji sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna

Student nie zna podstawowych terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej; nie potrafi prawidłowo posługiwać się językiem naukowym i podstawowym aparatem pojęciowym.

Student nie posiada wiedzy o historii jako nauce i jej znaczeniu wśród innych nauk.

Student nie zna metod analizy i interpretacji różnych gatunków źródeł historycznych.

Student nie potrafi samodzielnie dotrzeć i korzystać z różnych źródeł informacji;; nie potrafi sporządzać opisów bibliograficznych, zestawiać bibliografii czy tworzyć notatek naukowych.

Student nie zna podstawowego dorobku historiograficznego i metodologicznego polskiej nauki; nie potrafi samodzielnie przedstawić różnych stanowisk historiograficznych i metodologicznych.

Ocena dostateczna

Student poprawnie definiuje i stosuje tylko część pojęć właściwych badaniom historycznym; posługuje się językiem naukowym i aparatem pojęciowym, ale w pewnych obszarach popełnia błędy i myli pojęcia.

Student zna jedynie uproszczoną charakterystykę historii jako nauki i wiedzę z zakresu jej rozwoju.

Student zna jedynie część głównych metod analizy i interpretacji źródeł historycznych.

Student potrafi samodzielnie dotrzeć tylko do nielicznych źródeł informacji; wymaga dokładnych wskazówek w wyborze wartościowych źródeł informacji; potrafi prawidłowo sporządzać opisy bibliograficzne, przypisy, zestawiać bibliografię i tworzyć notatki naukowych.

Student w stopniu dostatecznym orientuje się w podstawowym dorobku historiograficznym i metodologicznym polskiej nauki; ma świadomość istnienia różnych stanowisk metodologicznych i historiograficznych.

Ocena dobra

Student zna podstawową terminologię związaną ze stosowaniem metody historycznej i poprawnie ją stosuje; na ogół poprawnie posługuje się językiem naukowym i prawidłowo stosuje aparat pojęciowy. Student posiada podstawową wiedzę o specyfice historii jako nauki.

Student zna główne metody analizy i interpretacji źródeł historycznych.

Student potrafi samodzielnie dotrzeć i korzystać z licznych wartościowych naukowo źródeł informacji; potrafi prawidłowo sporządzać opisy bibliograficzne, przypisy, zestawiać bibliografie i tworzyć notatki naukowe.

Student dobrze zna podstawowy dorobek historiograficzny i metodologiczny polskiej nauki; potrafi poprawnie formułować wnioski w oparciu o literaturę przedmiotu.

Ocena bardzo dobra

Student zna podstawowe terminy związane ze stosowaniem metody historycznej, poprawnie je stosuje i swobodnie nimi operuje; bezbłędnie posługuje się językiem naukowym oraz swobodnie i poprawnie stosuje aparat pojęciowy dziedziny,

Student ma wiedzę o miejscu, roli i znaczeniu historii wśród nauk humanistycznych, która stanowi podstawę pogłębionej kultury historiograficznej.

Student nie tylko zna główne metody analizy i interpretacji źródeł, ale potrafi również wskazać okoliczności ich stosowania i odnieść do konkretnych sytuacji badawczych.

Student potrafi samodzielnie dotrzeć i korzystać z wielu dostępnych źródeł informacji, jak również samodzielnie ocenić wartość i przydatność w warsztacie naukowym; bezbłędnie sporządza opisy bibliograficzne, przypisy, zestawienia bibliograficzne i notatki naukowe, a także twórczo dostosowuje je do potrzeb edukacyjnych.

Student bardzo dobrze zna podstawowy dorobek historiograficzny i metodologiczny polskiej nauki; potrafi samodzielnie formułować wnioski w oparciu o literaturę przedmiotu.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60 + do wykorzystania godziny konsultacji (nauczyciel jest dostępny 1,5 godziny w każdym tygodniu w czasie konsultacji oraz w zależności od potrzeb studentów w innych terminach, a także w kontakcie mailowym i za pośrednictwem platform)
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	Ok. 1 godzina w tygodniu na ćwiczenia indywidualne i przygotowanie się do zajęć = 30 godzin + ok. po 2 godziny przygotowania do 4 kolokwii w roku = 8 godzin + zapoznanie się z lekturami nakład pracy wg indywidualnych możliwości, min. 20 godzin – łącznie ok. 60 godzin

VIII. Literatura

Literatura podstawowa Arnold J.M., <i>Historia. Bardzo krótkie wprowadzenie</i>, tłum. J. Jaworska. Warszawa 2001. Bloch M., <i>Pochwała historii czyli o zawodzie historyka</i>, tłum. W. Jedlicka, Warszawa 1960 (wyd. 2, Kęty 2010). Carr E.H., <i>Historia. Czym jest</i>, tłum. P. Kuć, Poznań 1999.

Handelsman M., *Historyka. Zasady metodologii i teorii poznania historycznego. Podręcznik dla szkół wyższych*, wyd. 3, oprac. P. Węcowski, Warszawa 2010.

Kościałkowski S., *Historyka. Wstęp do studiów historycznych*, Londyn 1954.

Pawlak M., Serczyk J., *Podstawy badań historycznych. Skrypt dla studentów I roku historii*, wyd. 7, Bydgoszcz 1999.

Swieżawski A., *Warsztat naukowy historyka. Wstęp do badań historycznych*, Częstochowa 2001.

Topolski J., *Świat bez historii*, wyd. 2 uzup., Poznań 1998.

Topolski J., *Wprowadzenie do historii*, Poznań 1998.

Literatura uzupełniająca

1. HEURYSTYKA I ROZWÓJ NAUKI

Le Goff J., *Inteligencja w wiekach średnich*, tłum. E. Bąkowska, Warszawa 1962 (lub późniejsze wydania)

Karolewicz G., *Geneza Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, w: *Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wybrane zagadnienia z dziejów uczelni*, red. G. Karolewicz, M. Zahajkiewicz, Z. Zieliński, Lublin 1992, s. 47-70.

Maternicki J., *Miejsce i rola Kwartalnika Historycznego w dziejach historiografii polskiej*, „Kwartalnik Historyczny” 95 (1988), z. 1, s. 3-20.

Polski Słownik Biograficzny. Sesja jubileuszowa w sześćdziesięciolecie powstania, Kraków 21 czerwca 1996 roku, aut. A. Gieysztor i in., Warszawa 1997.

Szymański J., *Nauki pomocnicze historii*, wyd. nowe, Warszawa 2002 (Rozdział 2: Rodzaje i gatunki źródeł historycznych).

2. EDYTORSTWO HISTORYCZNE

Dymmel P., *Stemma codicum – tradycja i nowoczesność*, w: *Discenere vera ac falsa. Prace ofiarowane Józefowi Szymańskiemu w sześćdziesiątą rocznicę urodzin*, red. J. Korolem i in., Lublin 1992, s. 57-65.

Grodziski S., *Działalność wydawnicza w dziedzinie źródeł do historii państwa i prawa polskiego. Osiągnięcia i niepowodzenia*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 32 (1980), z. 2, s. 1-25.

O wydawaniu źródeł historycznych – ankieta, aut. A. Gąsiorowski i in., „Kwartalnik Historyczny” 90 (1983), s. 141-163.

Węcowski P., *August Bielowski i początki wydawnictwa „Monumenta Poloniae Historica” (do roku 1876)*, „Historia” 5 (1997), nr 1, s. 29-49, nr 2, s. 229-252.

2. REFLEKSJA NAD PROBLEMAMI METODY HISTORYCZNEJ

Adamus J., *O krytyce naukowej*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 12 (1960), z. 2, s. 121-133.

Bardach J., *Metoda porównawcza w zastosowaniu do powszechnej historii państwa i prawa*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 14 (1962), z. 2, s. 9-57.

Bogucka M., *Historia gospodarcza i historia mentalności – jeden czy dwa kierunki historiografii*, w: *Między historią a teorią. Refleksje nad problematyką dziejów i wiedzy historycznej*, red. M. Drozdowski, Warszawa 1988, s. 442-447.

Braudel F., *Historia i nauki społeczne: długie trwanie*, w: tenże, *Historia i trwanie*, tłum. B. Geremek, wstęp i oprac. B. Geremek, W. Kula, Warszawa 1971, s. 46-65.

Geremek B., *Umysłowość i psychologia zbiorowa w historii*, „Przegląd Historyczny” 53 (1962), s. 629-644.

Górski K., *Prawda w historii*, „Ateneum Kapłańskie” 78 (1986), s. 232-241.

Kersten K., *Historyk – twórcą źródeł*, „Kwartalnik Historyczny” 78 (1971), s. 313-330.

Kula M., *Kłopoty z historią najnowszą*, w: *Celem historii jest człowiek... Studia z historii społecznej i gospodarczej ofiarowane Helenie Madurowicz-Urbańskiej*, red. P. Franaszek, Kraków 2000, s. 167-175.

Kula W., *Rozważania o historii*, Warszawa 1958.

Lewicki P., *O psychologii historycznej*, „Kwartalnik Historyczny” 82 (1975), s. 584-592.

Salmonowicz S., Serczyk J., *Techne i etos recenzenta. Refleksje nad współczesną polską krytyką historyczną*, „Historyka” 4 (1974), s. 129-139.

Samsonowicz H., *Doświadczenie historyczne*, w: *Drogą historii. Studia ofiarowane Profesorowi Józefowi Szymańskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. P. Dymmel, K. Skupieński, B. Trelińska, Lublin 2001, s. 25-30.

Samsonowicz H., *Historia gospodarcza – historia kultury*, w: *Między historią a teorią. Refleksje nad problematyką dziejów i wiedzy historycznej*, red. M. Drozdowski, Warszawa 1988, s. 436-441.

Serczyk J., *Kilka niezobowiązujących spostrzeżeń o metodologii historii najnowszej*, „Przegląd Humanistyczny” 39 (1995), nr 5, s. 7-16.

Topolski J., *Historycy i wyjaśnianie*, „Historyka” 21 (1991), s. 33-43.

Topolski J., *O pojęciu i roli wiedzy pozaźródłowej w badaniu historycznym*, „Studia Metodologiczne” 3 (1967), s. 19-30.

Villoro R., *O sensie istnienia historii*, w: Po co nam historia, aut. C. Pereyera i in., tłum. M. Mróz, wstęp T. Łepkowski, Warszawa 1985, s. 32-44.

Wapiński R., *Problemy historyka dziejów najnowszych*, „Dzieje Najnowsze” 30 (1999), nr 4, s. 125-132.

Wapiński R., *Problemy warsztatu historyka dziejów najnowszych*, „Przegląd Humanistyczny” 40 (1996), nr 1, s. 33-40.

3. KIERUNKI ROZWOJU NAUKI HISTORYCZNEJ

Kłoczowski J., *Historia społeczno-religijna*, „Kwartalnik Historyczny” 100 (1993), nr 4, s. 269-291.

Maternicki J., *Historia jako dialog*, Rzeszów 1996. [wybrany rozdział]

Maternicki J. *Kultura historiograficzna*, w: *Celem historii jest człowiek... Studia z historii społecznej i gospodarczej ofiarowane Helenie Madurowicz-Urbańskiej*, red. P. Franaszek, Kraków 2000, s. 251-259.

Stobiecki R., *Historia pod nadzorem. Spory o nowy model historii w Polsce (II połowa lat czterdziestych – początek lat dziewięćdziesiątych)*, Łódź 1993.

Topolski J., *Główne tendencje rozwojowe historiografii XIX i XX wieku*, „Kwartalnik Historyczny” 90 (1983), s. 839-858.

Wandycz P., *Polska*, w: *Historiografia krajów Europy Środkowo-Wschodniej*, red. J. Kłoczowski, P. Kras, Lublin 1997, s. 21-45.

Zajewski W., *Biografistyka jako gatunek twórczości historiograficznej*, „Czasy Nowożytne” 8 (2000), s. 7-18.

Zalejko G., *Biografistyka historyczna – zarys ewolucji gatunku*, „Historyka” 18 (1983), s. 37-55.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Kultura klasyczna świata starożytnego i Bizancjum
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Culture of the ancient world and Byzantium
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Studia stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Piotr Kochanek
---	----------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
proseminarium	30	I	2

Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych
-------------------	------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1: Historia historiografii rzymskiej i bizantyńskiej
C.2: Metodyka pisania prostych tekstów naukowych
C.3: Napisanie pracy proseminaryjnej

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej kultury świata antycznego	K_W02
W_02	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu kultury historiograficznej antyku	K_W03
W_03	Student zna i rozumie podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka kultury świata antycznego	K_W04
W_04	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady z zakresu prawa autorskiego w odniesieniu do korzystania z dorobku historiograficznego oraz prowadzenia i dokumentowania badań historycznych nad kulturą świata antycznego	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii kultury świata antycznego	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii kultury świata antycznego	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać metody oraz narzędzia badawcze potrzebne w warsztacie historyka kultury świata antycznego	K_U03
U_04	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat kultury świata antycznego i rozwijać swoje umiejętności oraz planować działania na przyszłość dotyczące badań nad kulturą świata antycznego	K_U04

U_05	Student potrafi przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim z zakresu historii kultury świata antycznego	K_U07
U_06	Student potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz wiedzy dotyczącej historii kultury świata antycznego przedstawiając i uzasadniając swoje stanowisko	K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych	K_K02
K_02	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów historycznych na podstawie uzyskanej kultury historiograficznej	K_K03
K_03	Student jest gotów do zasięgania i uwzględniania opinii eksperta, także opiekuna naukowego, w przypadku zdiagnozowania trudności w samodzielnym planowaniu i realizacji zadań poznawczych i badawczych związanych z historią kultury świata antycznego	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Wiadomości wstępne 2. Metodyka pisania pracy naukowej 3. Sylwetki wybranych historyków greckich 4. Sylwetki wybranych historyków rzymskich 5. Sylwetki wybranych historyków bizantyńskich 6. Analiza wybranych tekstów historyków greckich 7. (jak wyżej) 8. Analiza wybranych tekstów historyków rzymskich 9. (jak wyżej) 10. (jak wyżej) 11. Analiza wybranych tekstów historyków bizantyńskich 12. (jak wyżej) 13. Prezentacja postępów uczestników zajęć w pisaniu poszczególnych prac proseminaryjnych 14. Szczegółowe omówienie każdej pracy proseminaryjnej 15. Podsumowanie zajęć i ocena wyników
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny

UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_05	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna	sprawdzona praca proseminaryjna
U_06	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny:

- obowiązkowe uczestnictwo z zajęciach
- praca proseminaryjna
- aktywność na zajęciach

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Łoś S., <i>Świat historyków starożytnych</i> , Lublin 2013
Mierzwa E.A., <i>Historia historiografii</i> , t.1: <i>Starożytność – Średniowiecze</i> , Toruń 2002
<i>Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu</i> , t.1-2: <i>Źródłoznawstwo starożytności klasycznej</i> , pod red. E. Wipszyckiej, wyd. 2, Warszawa 2001
Literatura uzupełniająca
Wstępy do polskich przekładów dzieł historyków starożytnych i bizantyńskich
Osobna, indywidualna bibliografia do każdej pracy proseminaryjnej w zależności od tematu

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Kultura starożytnego Bliskiego Wschodu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Culture of the Ancient Near East
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Maciej Münnich, prof. KUL
---	-----------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
proseminarium	30	1	2

Wymagania wstępne	Wiedza dotycząca świata starożytnego na poziomie szkoły średniej
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1: Zapoznanie studentów z problemami warsztatu historyka starożytnego Bliskiego Wschodu.
C.2: Przygotowanie do samodzielnego zbierania źródeł i opracowań oraz ich krytycznego wykorzystania.
C.3: Przygotowanie do pracy na seminarium licencjackim.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej kultury świata antycznego	K_W02
W_02	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu kultury historiograficznej antyku	K_W03
W_03	Student zna i rozumie podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka kultury świata antycznego	K_W04
W_04	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady z zakresu prawa autorskiego w odniesieniu do korzystania z dorobku historiograficznego oraz prowadzenia i dokumentowania badań historycznych nad kulturą świata antycznego	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii kultury świata antycznego	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii kultury świata antycznego	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać metody oraz narzędzia badawcze potrzebne w warsztacie historyka kultury świata antycznego	K_U03
U_04	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat kultury świata antycznego i rozwijać swoje umiejętności oraz planować działania na przyszłość dotyczące badań nad kulturą świata antycznego	K_U04

U_05	Student potrafi przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim z zakresu historii kultury świata antycznego	K_U07
U_06	Student potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz wiedzy dotyczącej historii kultury świata antycznego przedstawiając i uzasadniając swoje stanowisko	K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych	K_K02
K_02	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów historycznych na podstawie uzyskanej kultury historiograficznej	K_K03
K_03	Student jest gotów do zasięgania i uwzględniania opinii eksperta, także opiekuna naukowego, w przypadku zdiagnozowania trudności w samodzielnym planowaniu i realizacji zadań poznawczych i badawczych związanych z historią kultury świata antycznego	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Podczas zajęć studenci poznają podstawowe bibliografie, czasopisma, opracowania oraz publikowane źródła (pisane, ikonograficzne, archeologiczne) zarówno w formie tradycyjnej, jak i on-line. Przedstawiane są zasady pisania pracy naukowej ze szczególnym uwzględnieniem wstępu, zakończenia, bibliografii, przypisów, wykorzystania tabel, map, rysunków, zdjęć. Następnie wybierane są tematy prac proseminaryjnych i omówione zasady przeprowadzenia kwerendy. Opracowany zostaje plan pracy, a następnie stopniowo są przedstawiane i omawiane poszczególne elementy powstających prac proseminaryjnych. Podczas omawiania prac studenci mają obowiązek zapoznać się z przygotowanymi fragmentami prac koleżanek/kolegów i omówić podczas dyskusji wady i zalety przedstawianych prac.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny

U_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_05	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_06	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

1. Dla pracy badawczej pod kierunkiem: Podstawowym kryterium jest przygotowanie samodzielnej pracy proseminaryjnej. Oceniane będą: konstrukcja pracy, zastosowanie zasad warsztatu naukowego historyka, samodzielność w ujęciu tematu, wykorzystanie literatury przedmiotu, umiejętność posługiwania się poprawną polszczyzną.
2. Dla dyskusji: Umiejętność znajdowania odpowiednich argumentów. Umiejętność odnalezienia się w grupie podczas dyskusji (rola adwersarzy), w tym argumentowanie *ad rem*, nie *ad personam*. Ocena zależy od stopnia przygotowania się do dyskusji oraz aktywności i umiejętności jej prowadzenia.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
zbiory źródeł: <i>The Ancient Near Eastern Texts</i> , ed. J. B. Pritchard, Princeton 19693; <i>The Ancient Near East in Pictures</i> , ed. J. B. Pritchard, Princeton 19692; <i>Texte aus der Umwelt des Alten Testaments</i> , Bd. 1-3, ed. R. Borger, H. Lutzmann [i in.], Gütersloh 1982-1997; <i>The Context of Scripture</i> , vol. 1-3, ed. W. W. Hallo, Leiden 1997-2002; pozostała literatura uzależniona od tematu pracy.
Literatura uzupełniająca

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia ustroju i kancelarii
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of the Political System and Chancery
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Studia stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. Grzegorz Bujak
---	--------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15+15	I, II	3

Wymagania wstępne	Brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C 1. Zaznajomienie studentów z przemianami ustrojowymi i administracyjnymi na ziemiach polskich od końca średniowiecza do XX w.
C 2. Zaznajomienie studentów z podstawowymi źródłami dla omawianej problematyki.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w zaawansowanym faktografię i procesy przemian ustrojowych i administracyjnych na ziemiach polskich.	K_W01
W_02	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii ustroju i kancelarii.	K_W02
W_03	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu kultury historiograficznej obejmującej dzieje ustroju politycznego i historii kancelarii	K_W03
W_04	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka ustroju i kancelarii	K_W04
W_05	Student zna związki między dziejami ustroju państwowego, administracji oraz dziejami kancelarii i powiązać z aktualnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	K_W05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Ustrój i administracja w Polsce w okresie piastowskim 2. Ustrój i administracja w Polsce od XVI do końca XVIII w. 3. Przemiany ustrojowe w państwach zaborczych na przełomie XVIII i XIX w. i ich skutki dla ziem polskich. 4. Źródła dotyczące przemian ustrojowych i administracyjnych w państwach europejskich w XIX w. 5. Przemiany ustrojowo-administracyjne na ziemiach polskich w zaborze pruskim 6. Przemiany ustrojowo-administracyjne na ziemiach polskich w zaborze austriackim. 7. Przemiany ustrojowo-administracyjne na ziemiach polskich w zaborze rosyjskim. 8. Kierunki rozwoju ustroju i administracji w państwach europejskich na przełomie XIX i XX w. i ich skutki dla ziem polskich.
--

9. Źródła dotyczące przemian ustrojowych i administracyjnych w państwach europejskich w początkach XX w.
10. Przemiany ustrojowo-administracyjne w II RP.
11. Sytuacja prawna i administracyjna ziem polskich w czasie II wojny światowej.
12. Kierunki rozwoju ustroju i administracji w państwach europejskich po II wojnie światowej.
13. Przemiany ustrojowo-administracyjne w okresie PRL
14. Przemiany ustrojowo-administracyjne po 1989 r.
15. Problemy ustrojowe i administracyjne w globalizującym się świecie.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
W_01	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Karta egzaminacyjna
W_02	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Karta egzaminacyjna
W_03	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Karta egzaminacyjna
W_04	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Karta egzaminacyjna
W_05	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Karta egzaminacyjna

VI. Kryteria oceny:

Ocena niedostateczna

Student nie posiada elementarnej wiedzy z zakresu historii ustroju i kancelarii.

Student nie potrafi stosować podstawowej terminologii zakresu historii ustroju i kancelarii.

Ocena dostateczna

Student zna jedynie w zarysie problematykę z zakresu historii ustroju i kancelarii.

Student jest w stanie stosować jedynie podstawową terminologię z zakresu historii ustroju i kancelarii.

Ocena dobra

Student posiada w miarę rozległą i usystematyzowaną wiedzę z zakresu historii ustroju i kancelarii.

Student potrafi w miarę sprawnie posługiwać się terminologią z zakresu historii ustroju i kancelarii.

Ocena bardzo dobra

Student dysponuje obszerną, pogłębioną wiedzą z zakresu historii ustroju i kancelarii, w ujęciu porównawczym.

Student biegle i kompetentnie używa terminów z zakresu historii ustroju i kancelarii.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	według potrzeb i zdolności studenta

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Kallas, Historia ustroju Polski, Warszawa 2006.
W. Witkowski, Historia administracji w Polsce 1764-1989, Warszawa 2012.
Literatura uzupełniająca
A. Ajnenkiel, Konstytucje Polski w rozwoju dziejowym, Warszawa 2001.
S. Gajewski, K. Nawacka, Historia ustroju Polski 966-1997, Olsztyn 2003.
M. Żukowski, Dzieje administracji w Polsce w XX wieku, Warszawa 2011.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Rozwój form kancelaryjnych w okresie przedrozbiorowym
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Development of Office Forms in the Pre-Partition Period
Kierunek studiów	historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Jan Ptak
---	----------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	1	3

Wymagania wstępne	brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C 1. Zapoznanie studenta z funkcjonowaniem różnych typów kancelarii w średniowieczu i nowożytności.
C 2. Praktyczne poznanie przez studenta wytworów działalności kancelaryjnej, powstałych do końca XVIII wieku.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu zjawiska związane z powstawaniem i funkcjonowaniem wytworów polskich kancelarii do końca XVIII w. oraz dotyczące ich metody badań i teorie, które wyjaśniają złożone zależności między nimi.	K_W01
W_02	Student zna i rozumie główne tendencje rozwojowe historii i historiografii w zakresie badań nad funkcjonowaniem i znaczeniem kancelarii w dziejach Polski do końca XVIII w.	K_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi selekcjonować, analizować i krytycznie oceniać a także praktycznie użytkować informacje z zakresu rozwoju form kancelaryjnych	K_U01
U_02	Student potrafi merytorycznie ocenić wartość konkretnych materiałów kancelaryjnych, wykorzystując swoją wiedzę warsztatową oraz dorobek badawczy na ich temat.	K_U02
U_03	Student potrafi formułować prawidłowe wypowiedzi w języku polskim z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii z zakresu wiedzy o kancelarii w rozwoju historycznym	K_U05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Recepcja dokumentu na ziemiach polskich Kancelarie władców do XIV w.

Kancelarie kościelne do XIII w. Notariat średniowieczny Dokument a księga wpisów. Kancelarie kościelne od XIV do XVIII w. Kancelaria królewska w XV-XVIII w. Kancelarie grodzkie do XVIII w. Kancelarie ziemskie do końca XVIII w. Kancelarie miejskie do XVIII w. Kancelarie małych miast szlacheckich. Protokoły czynności i kancelarie w czasach Stanisława Augusta Poniatowskiego.

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Test pisemny	Raport z wynikami
W_02	Wykład konwencjonalny z prezentacją graficzną	Test pisemny	Raport z wynikami
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza cech zewnętrznych źródła	Sprawozdanie	Wydruk
U_02	Analiza tekstu źródła	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Oceniony sprawdzian ustny
U_03	Przygotowanie wypowiedzi	Wystąpienie ustne	Raport z wynikami

VI. Kryteria oceny, wagi...**Ocena niedostateczna**

Student nie posiada elementarnej wiedzy z zakresu dziejów polskich kancelarii w okresie przedrozbiorowym,

Student nie rozróżnia form kancelaryjnych, które rozwijały się w okresie od średniowiecza do końca XVIII w.

Student nie potrafi stosować podstawowej terminologii w zakresie funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytwarzanych w nich materiałów urzędowych.

Ocena dostateczna

Student zna jedynie w zarysie problematykę kancelarii na ziemiach polskich do końca XVIII w.

Student potrafi określić tylko główne cechy form kancelaryjnych, które rozwijały się w okresie od średniowiecza do końca XVIII w., ma problemy z ich wskazaniem na konkretnych przykładach.

Student jest w stanie stosować jedynie podstawową terminologię w zakresie funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytworów.

Ocena dobra

Student posiada w miarę rozległą i usystematyzowaną wiedzę na temat funkcjonowania kancelarii na ziemiach polskich do końca XVIII w.

Student umie wskazać na konkretnych przykładach wszystkie istotne cechy form kancelaryjnych rozwijających się na ziemiach polskich do końca XVIII w.

Student potrafi w miarę sprawnie posługiwać się terminologią w zakresie funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytworów.

Ocena bardzo dobra

Student dysponuje obszerną, pogłębioną wiedzą na temat dziejów wszystkich typów kancelarii na ziemiach polskich do końca XVIII w.

Student potrafi bezbłędnie zidentyfikować, sklasyfikować i szczegółowo scharakteryzować każdy wytwór polskich kancelarii z czasów staropolskich (do końca XVIII w.)

Student biegle i kompetentnie używa terminów odnoszących się do funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytworów.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Dyplomatyka staropolska, red. T. Jurek, Warszawa 2015.
Literatura uzupełniająca
S. Kętrzyński, Zarys nauki o dokumencie polskim wieków średnich, t. 1, Warszawa 1934 (wznowienie: Poznań 2008)
R. R. Kufel, Kancelaria, registratura i archiwum parafialne na ziemiach polskich od XII do początku XXI wieku, Zielona Góra 2005.
Metodyka pracy archiwalnej, red. S. Nawrocki, S. Sierpowski, Poznań 2004
S. Nawrocki, Rozwój form kancelaryjnych na ziemiach polskich od średniowiecza do końca XX wieku, Poznań 1998.
H. Robótka, B. Ryszewski, A. Tomczak, Archiwistyka, Warszawa 1989.
J. Szymański, Nauki pomocnicze historii, Warszawa 2002.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Objazd naukowy – instytucja kultury (3 godz.)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Scientific Tour – Cultural Institution
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Agnieszka Januszek-Sieradzka
---	------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wizyta studyjna	3	I	1

Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych
-------------------	------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Celem zajęć jest wizyta w instytucji kultury (muzeum, bibliotece, ośrodku kultury), by zapoznać się z celami i sposobami działalności, organizacją, zasobem lub ofertą edukacyjną instytucji oraz jej rolą kulturotwórczą w środowisku lokalnym / regionalnym

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać wiedzę i umiejętności w zakresie działalności instytucji kultury	K_U03
U_02	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim, wykorzystując do tego różne kanały i techniki komunikacji właściwe działalności i funkcjonowaniu instytucji kultury w środowisku lokalnym / regionalnym oraz potrafi stosować terminologię specjalistyczną związaną z funkcjonowaniem instytucji kulturalnych	K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka w środowisku lokalnym / regionalnym	K_01
K_02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka w działalności lokalnych i regionalnych instytucji kultury i promocji historii „małych ojczyzn”	K_02
K_03	Student jest gotów do krytycznej oceny swoich kompetencji oraz jest gotów do ich pogłębiania i doskonalenia	K_04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Zajęcia obejmują prelekcje pracowników danej jednostki na tematy związane z odwiedzaną instytucją - jej historią, zadaniami i działalnością, zwłaszcza w zakresie animacji kultury regionalnej i lokalnej. Studenci zapoznają się z zadaniami instytucji w animowaniu i promowaniu lokalnej kultury, zwłaszcza w kontekście historii „małych ojczyzn” i budowaniu tożsamości kulturowej.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
U_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Obserwacja uczestnicząca Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
K_02	Obserwacja uczestnicząca Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
K_03	Obserwacja uczestnicząca Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa

VI. Kryteria oceny, wagi

Zaliczenie bez oceny na podstawie udziału w zajęciach i aktywnego udziału w dyskusji ze specjalistami

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	3
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	0

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<i>Biblioteka i informacja w aktywizacji regionalnej</i>, red. D. Grabowska, E.B. Zybert, Warszawa 2012. <i>Cyfrowy świat dokumentu: wydawnictwa, biblioteki, muzea, archiwa. Praca zbiorowa</i>, red. H. Hollender, Warszawa 2011. KARWASZ G., KRUK J., <i>Idee i realizacji dydaktyki interaktywnej: wystawy, muzea i centra nauki</i>, Toruń 2012. <i>Media lokalne w budowaniu tożsamości regionalnej: dobre praktyki stowarzyszeń regionalnych na Lubelszczyźnie</i>, red. M. Parzyszek, K. Leśniak-Moczuk, Lublin 2015 (zwl. K. Kluza, <i>Muzea regionalne jako źródło znaków i symboli w budowaniu tożsamości kulturowej</i>, s. 9-16). <i>Muzea w kulturze współczesnej</i>, red. A. Ziębińska-Witek, G. Żuk, Lublin 2015. PATER R., <i>Edukacja muzealna – muzea dla dzieci i młodzieży</i>, Kraków 2016. SOŁTYSIAK M., WIERZBICKA K., <i>Muzea w Polsce – informator</i>, Warszawa 1997. https://www.gov.pl/web/kultura/instytucje-kultury-w-polsce + strony internetowe wybranych placówek
Literatura uzupełniająca
GORCZYCA-CHMIELEWSKA E. <i>Biblioteka wirtualna – wizja czy rzeczywistość</i>, „Przegląd Biblioteczny”, 1996, nr 2/3, s. 117–131. ROSSET A., ZIELONKA K., <i>Aplikacje mobilne w muzeach. Moda czy potrzeba?</i>, „Muzealnictwo”, 2006, s. 236–244. SZYMAŃSKA K.Z., <i>Muzea literackie w Polsce</i>, Częstochowa 1994. TARKA M., <i>Public relations w bibliotece</i>, „Biuletyn EBIB” [online]. 2007 nr 3. [Dostęp 5.02.2020]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: http://www.ebib.pl/2007/84/a.php?tarka. UNGER P., <i>Muzea w nauczaniu historii</i>, Warszawa 1988. WOJCIECHOWSKI J. <i>Organizacja i zarządzanie w bibliotekach</i>, Warszawa 1998. ŻĄK-CAPLOT, K., SIUCIAK, A., <i>Słów kilka o edukacji bibliotecznej w środowisku muzealnym na przykładzie Biblioteki Muzeum Warszawy</i>, „Biuletyn EBIB” [online]. 2020, nr 3 (192), Biblioteki muzealne. [Dostęp 25.06.2020]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: http://ebibojs.pl/index.php/ebib/article/view/677.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Biblioteka i muzeum w społecznościach lokalnych (spec. animacja kultury) - wykład
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Library and Museum in the Local Society - lecture
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Natalia Turkiewicz
---	-----------------------

Forma zajęć (katalog zamknięty ze słownika)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	I	1

Wymagania wstępne	Wiedza dotycząca bibliotek i instytucji kultury na poziomie szkoły średniej; rozeznanie w podstawowych pojęciach związanych z instytucjami kultury; podstawy wiedzy o kulturze z poziomu szkoły średniej.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

1. przedstawienie studentom zarysu dziejów bibliotek i innych instytucji kultury od początku ich istnienia do czasów współczesnych
2. ukazanie funkcjonowania i zadań w społecznościach lokalnych
3. zobrazowanie wpływu bibliotek i instytucji kultury na użytkowników i środowisko lokalne.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej rozwoju i funkcjonowania bibliotek i instytucji kulturalnych w społecznościach lokalnych	K_W02
W_02	Student zna i rozumie wybrane elementy wiedzy z zakresu kultury historiograficznej dotyczącej dziejów bibliotek	K_W03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

• Przedstawienie rysu historycznego biblioteki i innych instytucji kultury jako wytworów cywilizacji; • Objaśnienie funkcjonowania nazw instytucji kultury; • Periodyzacja etapów rozwoju instytucji kulturalnych; • Ukazanie ewolucji form instytucji kulturalnych na przestrzeni dziejów; • Wskazanie na najważniejsze instytucje kulturalne od początku cywilizacji do czasów współczesnych (począwszy od bibliotek starożytnych do współczesnych bibliotek cyfrowych); • ukazanie funkcjonowania bibliotek i instytucji kultury w społecznościach lokalnych i w szerszym zasięgu działania, • wskazanie na kulturotwórczy charakter instytucji lokalnych; • użytkownik instytucji kulturalnych jako twórca i odbiorca kultury; • analiza działalności lokalnych instytucji kulturalnych na przykładzie wybranych jednostek; • odwołania do doświadczeń ze środowiska lokalnego słuchaczy wykładu; • zapoznanie z formami zbiorów bibliotecznych;
--

- zapoznanie z formami gromadzenia i digitalizacji zbiorów bibliotecznych;
- objaśnienie metod pozyskiwania, gromadzenia, ochrony, przechowywania i udostępniania eksponatów muzealnych i zbiorów bibliotecznych;
- analiza wizerunku i wzorca instytucji kulturalnych funkcjonujących w świadomości społeczności lokalnych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Praca z tekstem	kolokwium pisemne	wpis do indeksu, sprawdzone kolokwium
W_02	Wykład konwencjonalny	kolokwium pisemne	wpis do indeksu, sprawdzone kolokwium

VI. Kryteria oceny, wagi...

- Ocena niedostateczna: Student nie zna podstawowych terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kulturalnymi, nie posiada wiedzy o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu informacji o instytucjach kultury. Student nie jest w stanie samodzielnie korzystać ze źródeł informacji, nie zna podstawowych dokonań kulturalnych ani żadnych zabytków, nie zna języka naukowego ani aparatu pojęciowego właściwego dla bibliotek i instytucji kultury, nie zna rodzajów źródeł i nie potrafi poddać ich naukowej krytyce, nie potrafi samodzielnie formułować wniosków naukowych na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student nie jest samodzielny, nie jest w stanie przedstawić efektów swojej pracy, nie interesuje się badaniami przeszłości, obojętna mu jest troska o zachowanie materialnych śladów przeszłości, nie przykładą wagi do kulturotwórczych funkcji instytucji kulturalnych;
- Ocena dostateczna: Student orientuje się w podstawowych terminach związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kultury, orientuje się w metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł. Samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, orientuje się w najważniejszych kulturach i zabytkach archeologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem instytucji starożytnych), rozumie język naukowy i aparat pojęciowy właściwy dla specyfiki wykładu o bibliotekach i instytucjach kultury, orientuje się w rodzajach źródeł i rodzajach instytucji kultury, próbuje samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student stara się pracować samodzielnie i wydajnie, zauważa pozytywne efekty własnej pracy, jest świadomy wagi fachowych poszukiwań i badań wpływu instytucji kulturotwórczych;
- Ocena dobra: Student w dobrym stopniu poznał podstawowe terminy związane ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kulturowymi w środowiskach lokalnych, dobrze zna metody analizy i interpretacji oraz pozyskiwania źródeł pisanych i zabytków. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, zna istotne kultury i epoki w kulturze, oraz związane z nimi najważniejsze zabytki archeologiczne, potrafi posługiwać się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla sfery badań instytucji kultury, zna rodzaje źródeł przynależnych do przedmiotu i umie poddać je naukowej krytyce, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł; Student pracuje samodzielnie i efektywnie, posiada pozytywne efekty pracy, dostrzega wagę fachowych poszukiwań i badań archeologicznych, dostrzega wagę instytucji kultury dla środowisk i społeczności lokalnych.
- Ocena bardzo dobra: Student bardzo dobrze porusza się wśród terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kulturalnymi w społecznościach lokalnych, dysponuje swobodnie wiedzą o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, bardzo dobrze zna kultury i przejawy kultury oraz związane z nimi typowe instytucje kulturotwórcze, bez trudności posługuje się językiem naukowym i aparatem pojęciowym

właściwym dla instytucji kulturowych w środowiskach lokalnych, zna rodzaje źródeł i instytucji kulturalnych i potrafi zająć wobec nich samodzielne i krytyczne stanowisko, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student pracuje samodzielnie i efektywnie, w pełni korzysta z pozytywnych efektów własnej pracy, jest zainteresowany rozwojem fachowych poszukiwań i badań nad wpływem i funkcjonowaniem instytucji kultury.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Bibliotekarstwo, red. Z. Żmigrodzki, Warszawa 1998; Toczewski A. (red.), Rola muzeów w turystyce i krajoznawstwie, Zielona Góra 2006
Literatura uzupełniająca
- Dubravka U., Czytanie wzbronione, przekł. D. J. Ćirlić, Izabelin 2004. - Eco U., Szaleństwo katalogowania, Poznań 2009. - Gołębiewski Ł., Gdzie jest czytelnik?, Warszawa 2012. Bieńkowska B., Książka na przestrzeni dziejów, przy współpracy E. Maruszak, Warszawa 2005. Klukowski B., Księgarstwo i zawód księgarza w Polsce, Warszawa 2008. Hein G. E., Learning in the Museum, London–New York 2004 Włodarski J., Zeidler K., Prawo muzeów, Warszawa 2008

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Instytucje i stowarzyszenia kulturalne w środowisku lokalnym (konwersatorium)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Cultural institutions and associations in the local environment (seminar)
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Natalia Turkiewicz
---	-----------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	I	2

Wymagania wstępne	Wiedza dotycząca stowarzyszeń i instytucji kultury na poziomie szkoły średniej; rozeznanie w podstawowych pojęciach związanych z instytucjami kultury; podstawy wiedzy o kulturze z poziomu szkoły średniej.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

1. przedstawienie studentom zarysu dziejów instytucji kultury oraz stowarzyszeń kulturalnych od początku ich istnienia do czasów współczesnych
2. ukazanie funkcjonowania i zadań w społecznościach lokalnych
3. zobrazowanie wpływu stowarzyszeń i instytucji kultury na uch użytkowników i środowisko lokalne.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej rozwoju i funkcjonowania organizacji i instytucji kulturalnych w społecznościach lokalnych	K_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii w odniesieniu do funkcjonowania stowarzyszeń i instytucji kultury	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii w kontekście treści konwersatorium	K_U02
U_03	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz stosowaniem specjalistycznej terminologii dotyczącej funkcjonowania stowarzyszeń i instytucji kultury	K_U05
U_04	Student potrafi przygotowywać wystąpienia ustne w języku polskim dotyczące zagadnień związanych z rozwojem i organizacją instytucji kulturalnych w społecznościach lokalnych	K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka	P6U_K1

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

- Przedstawienie rysu historycznego stowarzyszeń i innych instytucji kultury jako wytworów cywilizacji;
- Objaśnienie funkcjonowania nazw instytucji kultury, organizacji i stowarzyszeń kulturalnych;
- Periodyzacja etapów rozwoju instytucji kulturalnych;
- Ukazanie ewolucji form instytucji kulturalnych na przestrzeni dziejów;
- Wskazanie na najważniejsze instytucje kulturalne od początku cywilizacji do czasów współczesnych (począwszy od instytucji starożytnych do współczesnych bibliotek i organizacji cyfrowych);
- ukazanie funkcjonowania stowarzyszeń i instytucji kultury w społecznościach lokalnych i w szerszym zasięgu działania,
- wskazanie na kulturotwórczy charakter instytucji lokalnych;
- użytkownik instytucji kulturalnych jako twórca i odbiorca kultury;
- analiza działalności lokalnych instytucji kulturalnych na przykładzie wybranych jednostek;
- odwołania do doświadczeń ze środowiska lokalnego uczestników konwersatorium;
- zapoznanie z formami działalności instytucji kulturalnych i stowarzyszeń;
- zapoznanie z formami gromadzenia i digitalizacji zbiorów i dokumentacji stowarzyszeń i instytucji kulturalnych;
- objaśnienie metod pozyskiwania, gromadzenia, ochrony, przechowywania i udostępniania eksponatów muzealnych i zbiorów bibliotecznych, a także dokumentacji organizacji kulturalnych;
- analiza wizerunku i wzorca instytucji kulturalnych funkcjonujących w świadomości społeczności lokalnych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
K_W01	konwersatorium Praca z tekstem	kolokwium pisemne	wpis do indeksu, sprawdzone kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U01	analiza tekstu dyskusja	zaliczenie ustne	karta oceny
K_U02	analiza tekstu dyskusja	zaliczenie ustne	karta oceny
K_U03	analiza tekstu dyskusja	udział w dyskusji	karta oceny
K_U04	dyskusja	udział w dyskusji	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja praca w grupach	udział w dyskusji	karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

- Ocena niedostateczna: Student nie zna podstawowych terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kulturalnymi, nie posiada wiedzy o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu informacji o instytucjach kultury i stowarzyszeniach kulturalnych. Student nie jest w stanie samodzielnie korzystać ze źródeł informacji, nie zna podstawowych dokonań kulturalnych ani żadnych zabytków, nie zna języka naukowego ani aparatu pojęciowego właściwego dla bibliotek i instytucji kultury, nie zna rodzajów źródeł i nie potrafi poddać ich naukowej krytyce, nie potrafi samodzielnie formułować wniosków naukowych na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student nie jest samodzielny, nie jest w stanie przedstawić efektów swojej pracy, nie interesuje się

badaniami przeszłości, obojętna mu jest troska o zachowanie materialnych śladów przeszłości, nie przykładą wagi do kulturotwórczych funkcji instytucji kulturalnych;

- Ocena dostateczna: Student orientuje się w podstawowych terminach związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kultury, orientuje się w metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł. Samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, orientuje się w najważniejszych kulturach i zabytkach archeologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem instytucji starożytnych), rozumie język naukowy i aparat pojęciowy właściwy dla specyfiki wykładu o bibliotekach i instytucjach kultury, orientuje się w rodzajach źródeł i rodzajach instytucji kultury, próbuje samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student stara się pracować samodzielnie i wydajnie, zauważa pozytywne efekty własnej pracy, jest świadomy wagi fachowych poszukiwań i badań wpływu instytucji kulturotwórczych;
- Ocena dobra: Student w dobrym stopniu poznał podstawowe terminy związane ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad organizacjami i instytucjami kulturowymi w środowiskach lokalnych, dobrze zna metody analizy i interpretacji oraz pozyskiwania źródeł pisanych i zabytków. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, zna istotne kultury i epoki w kulturze, oraz związane z nimi najważniejsze zabytki archeologiczne, potrafi posługiwać się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla sfery badań instytucji kultury, zna rodzaje źródeł przynależnych do przedmiotu i umie poddać je naukowej krytyce, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł; Student pracuje samodzielnie i efektywnie, posiada pozytywne efekty pracy, dostrzega wagę fachowych poszukiwań i badań archeologicznych, dostrzega wagę instytucji kultury dla środowisk i społeczności lokalnych.
- Ocena bardzo dobra: Student bardzo dobrze porusza się wśród terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad bibliotekami i instytucjami kulturalnymi w społecznościach lokalnych, dysponuje swobodnie wiedzą o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, bardzo dobrze zna kultury i przejawy kultury oraz związane z nimi typowe instytucje kulturotwórcze, bez trudności posługuje się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla instytucji kulturowych w środowiskach lokalnych, zna rodzaje źródeł i instytucji kulturalnych i potrafi zająć wobec nich samodzielne i krytyczne stanowisko, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł (zabytków). Student pracuje samodzielnie i efektywnie, w pełni korzysta z pozytywnych efektów własnej pracy, jest zainteresowany rozwojem fachowych poszukiwań i badań nad wpływem i funkcjonowaniem instytucji kultury oraz organizacji kulturalnych, zwłaszcza w kontekście ich funkcjonowania w środowisku lokalnym.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Bibliotekarstwo, red. Z. Żmigrodzki, Warszawa 1998; Toczewski A. (red.), Rola muzeów w turystyce i krajoznawstwie, Zielona Góra 2006
Literatura uzupełniająca
- Dubravka U., Czytanie wzbronione, przekł. D. J. Ćirić, Izabelin 2004. - Chlebicki M., Biblioteki publiczne jako kapsuły czasu, - https://nck.pl/upload/archiwum_kw_files/artykuly/5._michal_chlebicki_-_biblioteki_publiczne_jako_kapsuly_czasu.pdf Kierunek Kultura. W stronę żywego uczestnictwa w kulturze, Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki, pod red. W. Kłosowskiego, Warszawa 2011.

- Eco U., Szaleństwo katalogowania, Poznań 2009.
 - Animacja społeczno-kulturalna wobec przemian cywilizacyjnych: animacja – animator i jego kształcenie: czterdziestolecie Państwowego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy we Wrocławiu, pod red. Krystyny Hyrcyk, Wrocław 2000.
 - Gołębiewski Ł., Gdzie jest czytelnik?, Warszawa 2012.
 - Grad J., Kaczmarek U., Organizacja i upowszechnianie kultury w Polsce. Zmiany modelu, Poznań 1996.
 - Kopczyńska M., Animacja społeczno-kulturalna: podstawowe pojęcia i zagadnienia, Warszawa 1993.
 - Parfianowicz-Vertun W., O tych, którzy nie czytają, by czytać mógł ktoś. Figura nieczytania w dyskusjach o czytelnictwie i programach promocji czytelnictwa,
[https://nck.pl/upload/archiwum_kw_files/artykuly/2._weronika_parfianowicz-vertun -
o tym kto nie czyta.pdf](https://nck.pl/upload/archiwum_kw_files/artykuly/2._weronika_parfianowicz-vertun_-_o_tym_kto_nie_czyta.pdf)
 - Szulc W., Kulturoterapia. Wykorzystanie sztuki i działalności kulturalnej i oświatowej w Lecznictwie, Poznań 1994.
- Bieńkowska B., Książka na przestrzeni dziejów, przy współpracy E. Maruszak, Warszawa 2005.
- Klukowski B., Księgarstwo i zawód księgarza w Polsce, Warszawa 2008.
- Hein G. E., Learning in the Museum, London–New York 2004
- Włodarski J., Zeidler K., Prawo muzeów, Warszawa 2008

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia średniowieczna powszechna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Medieval History
Kierunek studiów	historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	prof. dr hab. Leszek Wojciechowski
---	------------------------------------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	2	6
konwersatorium	30	2	

Wymagania wstępne	Elementarny kontakt z językiem łacińskim, Znajomość geografii ziem polskich
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1: Zaznajomienie z ustaleniami nauki historycznej na temat średniowiecza, zwrócenie uwagi na odrębność i specyfikę tej epoki w dziejach powszechnych, wskazanie na najważniejsze fakty i procesy (cywilizacyjne, kulturowe, państwowotwórcze, etc.) jakie miały w średniowieczu wraz z ukazaniem ich wieloaspektowości i złożoności, zwrócenie uwagi na trwałe dziedzictwo cywilizacyjne tamtej epoki.
C.2: Zapoznanie z bazą źródłową, którą dysponują współcześni mediewiści, jej prezentacja i egzemplifikacja; omówienie rodzajów i typów źródeł, ich zawartości i specyfiki; kształtowanie umiejętności w zakresie krytyki źródłoznawczej: analizy pochodzenia źródeł i metod ustalania faktów historiograficznych
C.3: Przekazanie wiedzy na temat głównych nurtów i kierunków współczesnych badań mediewistycznych i zapoznanie ze stanem piśmiennictwa historycznego dotyczącego średniowiecza, wskazanie najważniejszych ośrodków i osób zajmujących się badaniami z zakresu mediewistyki w Polsce i za granicą; rozwijanie umiejętności krytycznej oceny stanu wiedzy, konfrontowania różnych stanowisk badawczych i samodzielnego formułowania wniosków w zakresie dziejów i kultury średniowiecza.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty i procesy stanowiące podstawową wiedzę z zakresu historii średniowiecznej	K_W01
W_02	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii średniowiecznej	K_W02
W_03	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane elementy wiedzy na temat stanu badań i dorobku historiografii w odniesieniu do dziejów średniowiecznych	K_W03
W_04	Student zna i rozumie związki między procesami historycznymi z okresu średniowiecza i ich powiązania z aktualnymi zjawiskami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	K_W05

UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii średniowiecznej	K_U02
U_02	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz stosowaniem specjalistycznej terminologii historycznej w odniesieniu do średniowiecza powszechnego.	K_U05
U_03	Student potrafi współdziałać w zespole pełniąc w nim różne role oraz planować i organizować pracę i wyznaczać priorytety zadań własnych i zespołowych	K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów dotyczących historii średniowiecznej na podstawie uzyskanej wiedzy historiograficznej	K_K03
K_02	Student jest gotów do uczestniczeniu w działaniach na rzecz środowiska społecznego upowszechniając historię średniowieczną	K_K05
K_03	Student jest gotów do inicjowania działań związanych z promowaniem wartości chrześcijańskich i patriotycznych wykorzystując poznaną wiedzę na temat średniowiecza powszechnego	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Historia średniowieczna powszechna, zakres merytoryczny przedmiotu i ramy czasowo-przestrzenne podejmowanej problematyki

- Periodyzacje średniowiecza, baza źródłowa i dorobek badawczy,
- Europa wczesnośredniowieczna – rozwój terytorialny i organizacyjno-ustrojowy państw, dzieje polityczne, wojskowość, społeczeństwo i gospodarka, kultura i religia;
- Rozkwit średniowiecza – podziały terytorialne Europy, ruch krucjatowy, stosunki międzynarodowe, przemiany ustrojowe, społeczne i gospodarcze, zmiany w ustroju wojskowym, rozwój kulturalny, rozbudowa struktur kościelnych, miasta, uniwersytety;
- Schyłek średniowiecza - stosunki międzypaństwowe, Kościół, przemiany społeczno-ustrojowe, wojskowość późnośredniowieczna, oblicze kulturalne i religijne państw europejskich, odkrycia geograficzne;
- Podsumowanie dziejów średniowiecza – jego obraz w opiniach historyków, zmienność i ciągłość w dziejach państw i ich mieszkańców, ewolucja ustroju politycznego, administracyjnego i społeczno-gospodarczego, przemiany w zakresie wojskowości i obronności, przynależność do kręgu cywilizacji łacińskiej i bizantyjskiej, osiągnięcia kulturalne, znaczenie chrześcijaństwa, miejsce i rola Kościoła.

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny	kolokwium Egzamin ustny	Sprawdzone i ocenione kolokwium Raport z egzaminu ustnego
W_02	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Raport z egzaminu ustnego
W_03	Wykład konwencjonalny lektury	Egzamin ustny Kolokwium ustne z lektur	Raport z egzaminu ustnego Raport z zaliczenia ustnego

W_05	Wykład konwencjonalny Samodzielne przygotowanie referatu	Egzamin ustny	Raport z egzaminu ustnego Sprawdzony i oceniony referat
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Samodzielne przygotowanie referatu	referat	Sprawdzony i oceniony referat
U_02	ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ustne	sprawozdanie
U_03	dyskusja	zaliczenie ustne	raport z dyskusji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny

Na ocenę niedostateczną:

Student nie zna podstawowej terminologii z zakresu mediewistyki.
 Student nie posiada szczegółowej wiedzy z zakresu historii powszechnej średniowiecza.
 Student nie zna podstawowych osiągnięć polskiej mediewistyki i kierunków jej rozwoju.
 Student nie ma orientacji w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza i nie dysponuje wiedzą na temat podstawowych metod ich analizy oraz interpretacji.
 Student nie potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią średniowieczną z merytorycznie trafnym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, nie jest w stanie odwołać się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz nie umie wskazać różnych możliwości interpretacyjnych poruszanych zagadnień.

Na ocenę dostateczną:

Student poprawnie definiuje i stosuje tylko część pojęć właściwych mediewistyce.
 Student dysponuje jedynie uproszczoną wiedzą z zakresu historii średniowiecznej, ma w niej widoczne braki.
 Student zna jedynie część osiągnięć polskiej mediewistyki i niektóre kierunki jej rozwoju.
 Student ma niepełną orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza i częściowo zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji.
 Student z trudem potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią średniowieczną z merytorycznym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, dysponuje ograniczoną możliwością odwołania się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz wskazania różnych możliwości interpretacyjnych omawianych przez siebie zagadnień.

Na ocenę dobrą:

Student zna podstawową terminologię z zakresu mediewistyki.
 Student posiada uporządkowaną i merytorycznie poprawną wiedzę z zakresu historii średniowiecznej.
 Student zna główne osiągnięcia współczesnej polskiej mediewistyki i zasadnicze kierunki jej rozwoju.
 Student ma dobrą orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich i zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji.
 Student sprawnie potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią średniowieczną z merytorycznym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, dysponuje dużą możliwością odwołania się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz wskazania różnych możliwości interpretacyjnych omawianych przez siebie zagadnień.

Na ocenę bardzo dobrą:

Student wykazuje rozległą i gruntowną znajomość terminów i pojęć stosowanych w mediewistyce.
 Student dysponuje gruntowną i rozległą wiedzą z zakresu historii średniowiecznej.
 Student doskonale zna główne osiągnięcia współczesnej polskiej mediewistyki i kierunki jej rozwoju.
 Student ma doskonałą orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza i biegle zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji.
 Student opanował umiejętność formułowania wyczerpujących i perfekcyjnych w formie wypowiedzi na tematy związane z historią Polski średniowiecznej z zastosowaniem bezbłędnie dobranej merytorycznej

argumentacji swoich tez i wniosków, z możliwością odwołania się do szerokiego spektrum poglądów formułowanych przez uznanych badaczy tej dziedziny oraz z propozycjami własnych interpretacji omawianych zagadnień.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60 lub więcej w miarę potrzeb studenta

VIII. Literatura

Literatura podstawowa T. Manteuffel, Historia powszechna. Średniowiecze [wiele wydań] B. Zientara, Historia powszechna średniowiecza [wiele wydań] R. Michałowski, Historia powszechna. Średniowiecze, Warszawa 2012 J. Kłoczowski, Europa słowiańska w XIV-XV w., Warszawa 1984.
Literatura uzupełniająca O. Halecki, Jadwiga Andegaweńska i kształtowanie się Europy Środkowowschodniej, Kraków 2000. Państwo Zakonu Krzyżackiego w Prusach. Władza i społeczeństwo, red. M. Biskup, R. Czaja, Warszawa 2008. Polska i jej sąsiedzi w późnym średniowieczu, red. K. Ożóg, S. Szczur, Kraków 2000. Fragmenty głównych dzieł średniowiecza (Boecjusz, O pocieszeniu filozofii; Grzegorz z Tours, Historia Franków; Einhard, Życie Karola Wielkiego; Jakub de Voragine, Złota legenda; Dante, Boska komedia

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia średniowieczna Polski
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Medieval History of Poland
Kierunek studiów	historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Jan Ptak
---	------------------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	2	6
konwersatorium	30	2	

Wymagania wstępne	Elementarny kontakt z językiem łacińskim, Znajomość geografii ziem polskich
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Zaznajomienie z ustaleniami nauki historycznej na temat średniowiecza, zwrócenie uwagi na odrębność i specyfikę tej epoki w dziejach powszechnych i Polski, wskazanie na najważniejsze fakty i procesy (cywilizacyjne, kulturowe, państwowotwórcze, etc) jakie miały w średniowieczu wraz z ukazaniem ich wieloaspektowości i złożoności, zwrócenie uwagi na trwałe dziedzictwo cywilizacyjne tamtej epoki.
C2 Zapoznanie z bazą źródłową, którą dysponują współcześni mediewiści, jej prezentacja i egzemplifikacja; omówienie rodzajów i typów źródeł, ich zawartości i specyfiki; kształtowanie umiejętności w zakresie krytyki źródłoznawczej: analizy pochodzenia źródeł i metod ustalania faktów historiograficznych
C3 Przekazanie wiedzy na temat głównych nurtów i kierunków współczesnych badań mediewistycznych i zapoznanie ze stanem piśmiennictwa historycznego dotyczącego średniowiecza, wskazanie najważniejszych ośrodków i osób zajmujących się badaniami z zakresu mediewistyki w Polsce i za granicą; rozwijanie umiejętności krytycznej oceny stanu wiedzy, konfrontowania różnych stanowisk badawczych i samodzielnego formułowania wniosków w zakresie dziejów i kultury średniowiecza.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty i procesy stanowiące podstawową wiedzę z zakresu historii Polski średniowiecznej	K_W01
W_02	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii Polski średniowiecznej	K_W02
W_03	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane elementy wiedzy na temat stanu badań i dorobku historiografii w odniesieniu do dziejów Polski średniowiecznej	K_W03

W_04	Student zna i rozumie związki między procesami historycznymi z okresu polskiego średniowiecza i ich powiązania z aktualnymi zjawiskami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii Polski średniowiecznej	K_U02
U_02	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz stosowaniem specjalistycznej terminologii historycznej w odniesieniu do polskiego średniowiecza.	K_U05
U_03	Student potrafi współdziałać w zespole pełniąc w nim różne role oraz planować i organizować pracę i wyznaczać priorytety zadań własnych i zespołowych	K_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów dotyczących historii średniowiecznej Polski na podstawie uzyskanej wiedzy historiograficznej	K_K03
K_02	Student jest gotów do uczestniczenia w działaniach na rzecz środowiska społecznego upowszechniając historię średniowieczną Polski	K_K05
K_03	Student jest gotów do inicjowania działań związanych z promowaniem wartości chrześcijańskich i patriotycznych wykorzystując poznaną wiedzę na temat historii średniowiecza polskiego	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Historia średniowieczna Polski, zakres merytoryczny przedmiotu i ramy czasowo-przestrzenne podejmowanej problematyki, periodyzacja polskiego średniowiecza, baza źródłowa i dorobek badawczy. Polska pierwszych Piastów – rozwój terytorialny i organizacyjno-ustrojowy państwa, dzieje polityczne, wojskowość, społeczeństwo i gospodarka, kultura i religia Okres rozbicia dzielnicowego – podziały terytorialne państwa i stosunki w ramach dynastii panującej, ewolucja ustroju państwa, stosunki z sąsiadami, przemiany społeczne i gospodarcze, zmiany w ustroju wojskowym, rozwój kulturalny, rozbudowa struktur kościelnych. Zjednoczenie państwa polskiego po rozbiciu dzielnicowym, ostatni Piastowie i Andegawenowie na polskim tronie; Polska w Europie XIV wieku, zmiany kształtu terytorialnego państwa, polityka zagraniczna – wojny i dyplomacja, społeczeństwo stanowe, rozwój gospodarczy i wzrost potęgi militarnej, przebudowa struktur państwa, wzrost kulturalny. Polska Jagiellonów - związki z Litwą, aktywność na arenie międzynarodowej, miejsce w Europie Środkowo-Wschodniej, przemiany społeczno-ustrojowe, wojskowość późnośredniowieczna, oblicze kulturalne i religijne państwa. Podsumowanie dziejów Polski średniowiecznej – ich obraz w opiniach historyków, zmienność i ciągłość w dziejach państwa i jego mieszkańców, ewolucja kształtu terytorialnego, ustroju politycznego, administracyjnego i społeczno-gospodarczego, przemiany w zakresie wojskowości i obronności, przynależność do kręgu cywilizacji łacińskiej i bizantyjskiej, osiągnięcia kulturalne, znaczenie chrześcijaństwa, miejsce i rola Kościoła.
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny	kolokwium Egzamin ustny	Sprawdzone i ocenione kolokwium

			Raport z egzaminu ustnego
W_02	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Raport z egzaminu ustnego
W_03	Wykład konwencjonalny lektury	Egzamin ustny Kolokwium ustne z lektur	Raport z egzaminu ustnego Raport z zaliczenia ustnego
W_04	Wykład konwencjonalny Samodzielne przygotowanie referatu	Egzamin ustny	Raport z egzaminu ustnego
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Samodzielne przygotowanie referatu	referat	Sprawdzony i oceniony referat
U_02	Ćwiczenia praktyczne	Zaliczenie ustne	Sprawozdanie
U_03	dyskusja	Zaliczenie ustne	Oceniony tekst pracy pisemnej Raport z dyskusji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Na ocenę niedostateczną:

Student nie zna podstawowej terminologii z zakresu mediewistyki
 Student nie posiada szczegółowej wiedzy z zakresu historii Polski średniowiecznej.
 Student nie zna podstawowych osiągnięć polskiej mediewistyki i kierunków jej rozwoju.
 Student nie ma orientacji w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich i nie dysponuje wiedzą na temat podstawowych metod ich analizy oraz interpretacji
 Student nie potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią średniowieczną z merytorycznie trafnym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, nie jest w stanie odwołać się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz nie umie wskazać różnych możliwości interpretacyjnych poruszanych zagadnień.

Na ocenę dostateczną:

Student poprawnie definiuje i stosuje tylko część pojęć właściwych mediewistyce
 Student dysponuje jedynie uproszczoną wiedzą z zakresu historii Polski średniowiecznej, ma w niej widoczne braki
 Student zna jedynie część osiągnięć polskiej mediewistyki i niektóre kierunki jej rozwoju
 Student ma niepełną orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich i częściowo zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji
 Student z trudem potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią Polski średniowiecznej z merytorycznym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, dysponuje ograniczoną możliwością odwołania się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz wskazania różnych możliwości interpretacyjnych omawianych przez siebie zagadnień.

Na ocenę dobrą:

Student zna podstawową terminologię z zakresu mediewistyki.
 Student posiada uporządkowaną i merytorycznie poprawną wiedzę z zakresu historii Polski średniowiecznej
 Student zna główne osiągnięcia współczesnej polskiej mediewistyki i zasadnicze kierunki jej rozwoju
 Student ma dobrą orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich i zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji.
 Student sprawnie potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią Polski średniowiecznej z merytorycznie trafnym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, dysponuje dużą możliwością odwołania się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz wskazania różnych możliwości interpretacyjnych omawianych przez siebie zagadnień.

Na ocenę bardzo dobrą:

Student wykazuje rozległą i gruntowną znajomość terminów i pojęć stosowanych w mediewistyce.
 Student dysponuje gruntowną i rozległą wiedzą z zakresu historii Polski średniowiecznej
 Student doskonale zna główne osiągnięcia współczesnej polskiej mediewistyki i kierunki jej rozwoju
 Student ma doskonałą orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza i biegle zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji.
 Student opanował umiejętność formułowania wyczerpujących i perfekcyjnych w formie wypowiedzi na tematy związane z historią Polski średniowiecznej z zastosowaniem bezbłędnie dobranej merytorycznej argumentacji swoich tez i wniosków, z możliwością odwołania się do szerokiego spektrum poglądów formułowanych przez uznanych badaczy tej dziedziny oraz z propozycjami własnych interpretacji omawianych zagadnień.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60 lub więcej w miarę potrzeb studenta

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
R. Grodecki, S. Zachorowski S., J. Dąbrowski, Dzieje Polski średniowiecznej, t. 1-2, wyd. 2, oprac. J. Wyrozumski, Kraków 1995. M. K. Barański, Dynastia Piastów w Polsce, Warszawa 2005. U. Borkowska, Dynastia Jagiellonów w Polsce, Warszawa 2012. J. Kłoczowski, Historia Polski od czasów najdawniejszych do końca XV wieku, Lublin 2000 S. Szczur, Historia Polski. Średniowiecze, Kraków 2002. J. Wyrozumski, Historia Polski do 1505 r., Warszawa 1978.
Literatura uzupełniająca
W. Abraham, Organizacja kościoła w Polsce do połowy wieku XII, Poznań 1962. M. Biskup, Trzynastoletnia wojna z Zakonem Krzyżackim. 1454-1466, Warszawa 1967. M. Biskup, Wojny Polski z Zakonem Krzyżackim (1308-1521), Gdańsk 1993. M. Biskup, G. Labuda, Dzieje Zakonu Krzyżackiego w Prusach. Gospodarka – społeczeństwo – państwo – ideologia, Gdańsk 1986. M. Bogacki, Przemiany w wojskowości polskiej od połowy X wieku do 1138 roku. Kształt i organizacja armii, Toruń 2007. Chrystianizacja Polski Południowej, red. J. Małecki, Kraków 1994. T. Chrzanowski, Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów, Warszawa 1993. A.F. Grabski, Polska w opiniach Europy Zachodniej XIV-XV wieku, Warszawa 1968. R. Grodecki, Polska piastowska, Warszawa 1969. O. Halecki, Jadwiga Andegaweńska i kształtowanie się Europy Środkowowschodniej, Kraków 2000. Historia dyplomacji polskiej, t. 1, Połowa X w. – 1572, red. M. Biskup, Warszawa 1982. Historia państwa i prawa Polski, red. J. Bardach, t. 1-2, Warszawa 1957. L. Kajzer, Zamki i społeczeństwo. Przemiany architektury i budownictwa obronnego w Polsce w X-XVIII wieku, Łódź 1993. S. Kętrzyński, Polska X-XI wieku, wyd. Aleksander GIEYSZTOR, Warszawa 1961. J. Kłoczowski, Europa słowiańska w XIV-XV w., Warszawa 1984. Kościół w Polsce, red. J. Kłoczowski, t. 1, Średniowiecze, Kraków 1968. J. Krzyżaniakowa, J. Ochmański, Władysław II Jagiełło, Wrocław 1990. Kultura Polski średniowiecznej. X- XIII wiek, red. J. Dowiat, Warszawa 1983. Kultura Polski średniowiecznej, XIV-XV wiek, red. B. Geremek, Warszawa 1997. G. Labuda, Studia nad początkami państwa polskiego, t. 1-3, Wodzisław Śl. 2012. G. Labuda, Święty Wojciech, biskup-męczennik, patron Polski, Czech i Węgier, Wrocław 2000. T. Michałowska, Średniowiecze, Warszawa 1995 (Wielka Historia Literatury Polskiej)

- R. Michałowski, Princeps fundator. Studium z dziejów kultury politycznej w Polsce X-XIII wieku, wyd. 2, Warszawa 1993 .
- A. Nadolski, Grunwald. Problemy wybrane, Olsztyn 1990.
- A. Nadolski, Polskie siły zbrojne w czasach Bolesława Chrobrego. Zarys strategii i taktyki, Łódź 1956.
- B. Nowacki, Czeskie roszczenia do korony w Polsce w latach 1290-1335, Poznań 1987.
- A. Nowakowski, Wojskowość w średniowiecznej Polsce, Malbork 2005.
- K. Ożóg, 966. Chrzest Polski, Kraków 2015.
- Państwo Zakonu Krzyżackiego w Prusach. Władza i społeczeństwo, red. M. Biskup, R. Czaja, Warszawa 2008.
- H. Paszkiewicz, Polityka ruska Kazimierza Wielkiego, Kraków 2002.
- Z. Pianowski, "Sedes regni principales". Wawel i inne rezydencje piastowskie do połowy XIII wieku na tle europejskim, Kraków 1994.
- Piastowie w dziejach Polski. Zbiór artykułów z okazji trzechsetnej rocznicy wygaśnięcia dynastii Piastów, red. R. Heck, Wrocław 1975.
- D. Piwowarczyk, Obyczaj rycerski w Polsce późnośredniowiecznej (XIV-XV wiek), wyd. 2, Warszawa 2006.
- Polska i jej sąsiedzi w późnym średniowieczu, red. K. Ożóg, S. Szczur, Kraków 2000.
- Polska około roku 1300. Państwo – społeczeństwo – kultura, red. W. Fałkowski, Warszawa 2003.
- Polska około roku 1400, red. W. Fałkowski, Warszawa 2001.
- Polska technika wojskowa do 1500 roku, red. A. Nadolski, Warszawa 1994.
- Przemysłodzi i Piastowie – twórcy i gospodarze średniowiecznych monarchii, pod red. J. Dobosza, Poznań 2006.
- H. Samsonowicz, Złota jesień polskiego średniowiecza, Poznań 2001.
- S. Smolka, Mieszko Stary i jego wiek, wyd. A. Gieysztor, Warszawa 1959.
- J. Strzelczyk, Mieszko Pierwszy, Poznań 1992.
- S. Szczur, Traktaty międzynarodowe Polski Piastowskiej, Kraków 1990.
- S. Wielgus, Polska średniowieczna doktryna „ius gentium”, Lublin 2001.
- B. Włodarski, Polska i Ruś 1194-1340, Warszawa 1966.
- J. Wyrozumski, Królowa Jadwiga. Między epoką piastowską i jagiellońską, Kraków 1997.
- J. Wyrozumski, Kazimierz Wielki, Wrocław 1982.
- B. Zientara, Henryk Brodaty i jego czasy, Warszawa 1975.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Polska na tle Europy Środkowo-Wschodniej w XIV w.
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Poland and East-Central Europe in 14th Century.
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	studia 1 stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Piotr Plisiecki
---	-----------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	2	2

Wymagania wstępne	1. Znajomość podstawowych zjawisk historycznych wieku XIV wraz z umiejętnością ich krytycznej interpretacji 2. Podstawowe umiejętności warsztatowe w zakresie prowadzenia kwerendy bibliograficznej, gromadzenia i przetwarzania informacji dostępnych w literaturze przedmiotu
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1: Omówienie najważniejszych zjawisk politycznych-ustrojowych i społeczno-gospodarczych w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej w późnym średniowieczu
C.2: Ukazanie metodologii i możliwości prowadzenia badań porównawczych nad dziejami Polski i Europy Środkowo-Wschodniej w XIV wieku
C.3: Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy różnorodnych źródeł historycznych z XIV w.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fakty i procesy stanowiące podstawową wiedzę z zakresu historii Polski średniowiecznej i historii powszechnej w okresie średniowiecza	K_W01
W_02	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii Polski i historii powszechnej	K_W02
W_03	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu kultury historiograficznej	K_W03
W_04	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka	K_W04
W_05	Student zna i związki między procesami historycznymi i powiązania z aktualnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	K_W05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład omawia najważniejsze zagadnienia z historii politycznej, społecznej, gospodarczej, ustrojowo-prawnej i religijnej Polski i Europy Środkowo-Wschodniej w XIV wieku, na tle przemian wieków wcześniejszych. Prezentuje krytyczną analizę stanu badań nad dziejami późnośredniowiecznej Polski i Europy, ukazując najbardziej znaczące osiągnięcia naukowe i kwestie kontrowersyjne. Zwraca uwagę na
--

możliwości interpretacji różnorodnych źródeł historycznych w badaniach nad przemianami polityczno-ustrojowymi i społeczno-gospodarczymi Polski za panowania Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Ludwika Andegaweńskiego, Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagiełły. Omawia zagadnienia polityki międzynarodowej i wewnętrznej, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków Polski z Zakonem Krzyżackim, Litwą, a także Czechami i Węgry.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne na ocenę	Protokół zaliczenia
W_02	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne na ocenę	Protokół zaliczenia
W_03	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne na ocenę	Protokół zaliczenia
W_04	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne na ocenę	Protokół zaliczenia
W_05	Wykład konwencjonalny	Zaliczenie ustne na ocenę	Protokół zaliczenia

VI. Kryteria oceny

Warunkiem uzyskania zaliczenia z wykładu jest regularny i aktywny udział w zajęciach, a także sumienne przygotowanie zadań (lista lektur) wyznaczonych przez prowadzącego.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa D. Hay, Europa w XIV i XV wieku, tł. H. Zaremska, Warszawa 2001. J. Kłoczowski, Młodsza Europa. Młodsza Europa. Europa Środkowo-Wschodnia w kręgu cywilizacji chrześcijańskiej średniowiecza, wyd. 2, Warszawa 2003. Historia Europy Środkowo-Wschodniej, red. J. Kłoczowski, t. 1-2, Lublin 2000. S. Szczur, Historia Polski. Średniowiecze, Kraków 2002, s. 329-483. J. Wyrozumski, Dzieje Polski Piastowskiej (VIII w. - 1370), Kraków 1999, s. 273-383. K. Baczkowski, Dzieje Polski późnośredniowiecznej (1370-1506), Kraków 1999, s. 9-84. J. Kurtyka, Odrodzone Królestwo. Monarchia Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego w świetle nowszych badań, Kraków 2001. E. Długopolski, Władysław Łokietek na tle swoich czasów, wyd. 2, Kraków 2009. J. Wyrozumski, Kazimierz Wielki, Wrocław 1986. J. Dąbrowski, Ostatnie lata Ludwika Wielkiego 1370-1382, wyd. 2, Kraków 2009. J. Nikodem, Jadwiga król Polski, Wrocław 2009. J. Krzyżaniakowa, J. Ochmański, Władysław II Jagiełło, Wrocław 1990. Historia późnego średniowiecza. Nowe badania, red. S. Gawlas, Warszawa 2011. I. Ichnatowicz, A. Mączak, B. Zientara, J. Żarnowski, Społeczeństwo polskie od X do XX wieku, Warszawa 1988 (i późniejsze wydania), s. 91-212. M. Bogucka, H. Samsonowicz, Dzieje miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbiorowej, Wrocław 1986. Literatura uzupełniająca Lista lektur (uzupełniana co roku) jest przedstawiana i szczegółowo omawiana podczas jednych z pierwszych zajęć.
--

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Życie gospodarcze i społeczne w Polsce XIII-XIV w. – analiza tekstów źródłowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Economic and social life in Poland, the thirteenth-fourteenth century. - analysis of source texts
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Andrzej Niewiński
---	---------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
warsztaty	30	1	2

Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość łaciny
-------------------	-----------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1: Zapoznanie studentów z nowoczesnymi metodami analizy materiału źródłowego
C.2: Pogłębienie znajomości życia społeczno-gospodarczego w Polsce w XIII i XIV wieku,
C.3: Nabycie umiejętności interpretacji zapisów w źródłach pisanych z okresu XIII-XIV w.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii Polski zwłaszcza w kontekście życia gospodarczego i społecznego w XIII-XIV wieku	K_W02
W_02	Student zna literaturę dotyczącą życia gospodarczego i społecznego w Polsce w XIII-XIV wieku	K_W03
W_02	Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka średniowiecza zwłaszcza badającego historię gospodarczą i społeczną tego okresu	K_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii gospodarczej i społecznej w Polsce w XIII-XIV wieku	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii gospodarczej i społecznej w Polsce w XIII-XIV wieku	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać metody oraz narzędzia badawcze przydatne w badaniach nad gospodarką i społeczeństwem średniowiecznym w Polsce	K_U03
U_05	Student potrafi przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim z zakresu średniowiecznej historii gospodarczej i społecznej	K_U05

U_06	Student potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim dotyczące szczegółowych zagadnień z zakresu życia gospodarczego i społecznego w XIII-wiecznej Polsce oraz zagadnień warsztatowych związanych z analizą tekstów źródłowych	K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka	K_K01
K_02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych	K_K02
K_03	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów historycznych na podstawie uzyskanej wiedzy historiograficznej o polskim życiu gospodarczym i społecznym w okresie XIII-XIV wieku	K_K03
K_04	Student jest gotów do zasięgania i uwzględniania opinii opiekuna naukowego w przypadku trudności w samodzielnym planowaniu i realizacji zadań badawczych nad życiem gospodarczym i społecznym Polski średniowiecznej	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Warsztaty są próbą usystematyzowania głównych przejawów dziedzictwa średniowiecza w epokach następnych. Ukazuje średniowiecze jako epokę o interesującym, bardzo zróżnicowanym potencjale intelektualnym, światopoglądowym, artystycznym, nieprzerwanie inspirującą do dialogu i polemiki ludzi epok późniejszych. W świetle założeń stawianych wykładowi najistotniejsze jest uwolnienie średniowiecza od stereotypowej jego oceny, umiejętne posługiwanie się terminem „średniowiecze” w zależności od kontekstu geokulturowego, wskazanie konkretnych dzieł oraz wymiarów życia społeczno-artystycznego, w których idee o średniowiecznej proveniencji były/są kryteriami respektowanymi przez elity intelektualne i społeczeństwa kontynentu europejskiego.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	wykład konwersatoryjny wykład problemowy praca z tekstem lektury	Kolokwium zaliczenie ustne	sprawdzone i ocenione kolokwium raport z zaliczenia ustnego
W_02	wykład konwersatoryjny lektury	kolokwium zaliczenie ustne	sprawdzone i ocenione kolokwium raport z zaliczenia ustnego
W_03	wykład konwersatoryjny samodzielne przygotowanie krótkiego referatu na podstawie wskazanych źródeł informacji lektury	kolokwium referat zaliczenie ustne	sprawdzone i ocenione kolokwium sprawdzony i oceniony referat raport z zaliczenia ustnego
W_04	wykład konwersatoryjny	kolokwium	sprawdzone i ocenione kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	ćwiczenia praktyczne	sprawdzian pisemny	sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny

U_02	ćwiczenia praktyczne	sprawdzian pisemny	sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny
U_03	ćwiczenia praktyczne	sprawdzian pisemny	sprawdzony i oceniony sprawdzian pisemny
U_04	ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ustne	sprawozdanie
U_05	ćwiczenia praktyczne	referat	wydruk / plik z referatem
U_06	ćwiczenia praktyczne	Wypowiedź ustna	Raport z zaliczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja lektury	zaliczenie ustne	raport z dyskusji raport z zaliczenia lektur
K_02	dyskusja lektury	zaliczenie ustne	raport z dyskusji raport z zaliczenia lektur
K_03	dyskusja lektury	zaliczenie ustne	raport z dyskusji raport z zaliczenia lektur
K_04	dyskusja lektury	zaliczenie ustne	raport z dyskusji raport z zaliczenia lektur

VI. Kryteria oceny, wagi...

Na ocenę **niedostateczną**:

Student nie zna podstawowej terminologii z zakresu omawianej problematyki.

Student nie posiada szczegółowej wiedzy z zakresu historii gospodarczej i społecznej Polski XIII-XIV wieku

Student nie ma orientacji w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich w XIII-XIV w. i nie dysponuje wiedzą na temat podstawowych metod ich analizy oraz interpretacji.

Student nie potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią gospodarczą i społeczną Polski średniowiecznej z merytorycznie trafnym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, nie jest w stanie odwołać się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz nie umie wskazać różnych możliwości interpretacyjnych poruszanych zagadnień.

Na ocenę **dostateczną**:

Student poprawnie definiuje i stosuje tylko część pojęć z zakresu omawianej problematyki.

Student dysponuje jedynie uproszczoną wiedzą z zakresu historii gospodarczej i społecznej Polski XIII-XIV w.

Student ma niepełną orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich w XIII-XIV w. i nie dysponuje pełną wiedzą na temat podstawowych metod ich analizy oraz interpretacji.

Student z trudem potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią gospodarczą i społeczną Polski średniowiecznej z merytorycznym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, dysponuje ograniczoną możliwością odwołania się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz wskazania różnych możliwości interpretacyjnych omawianych przez siebie zagadnień.

Na ocenę **dobrą**:

Student zna podstawową terminologię z zakresu omawianej problematyki.

Student ma dobrą orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla epoki średniowiecza na ziemiach polskich w XIII-XIV w. i dysponuje wystarczającą wiedzą na temat podstawowych metod ich analizy oraz interpretacji.

Student sprawnie potrafi wypowiadać się na tematy związane z historią gospodarczą i społeczną Polski średniowiecznej z merytorycznym uzasadnieniem swoich tez i wniosków, dysponuje dużą możliwością odwołania się do poglądów uznanych badaczy tej dziedziny oraz wskazania różnych możliwości interpretacyjnych omawianych przez siebie zagadnień.

Na ocenę **bardzo dobrą**:

Student wykazuje rozległą i gruntowną znajomość terminów i pojęć z zakresu omawianej problematyki.

Student dysponuje gruntowną i rozległą wiedzą z zakresu omawianej problematyki.

Student ma doskonałą orientację w zasobie wytworów kultury będących źródłami historycznymi dla

epoki średniowiecza i biegle zna podstawowe metody ich analizy oraz interpretacji.

Student opanował umiejętność formułowania wyczerpujących i perfekcyjnych w formie wypowiedzi na tematy związane z historią gospodarczą i społeczną Polski w XIII-XIV w. i dysponuje obszerną wiedzą na temat podstawowych metod ich analizy z zastosowaniem bezbłędnie dobranej merytorycznej argumentacji swoich tez i wniosków, z możliwością odwołania się do szerokiego spektrum poglądów formułowanych przez uznanych badaczy tej dziedziny oraz z propozycjami własnych interpretacji omawianych zagadnień.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
• Baszkiewicz J., Powstanie zjednoczonego państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku, Warszawa 1954. • Buczek K., Studia z dziejów ustroju społeczno-gospodarczego Polski piastowskiej, t. II, Krasków 2006, t. III, Kraków 2010. • Cetwiński M., Rycerstwo śląskie do końca XIII w. Pochodzenie – gospodarka – polityka, Wrocław 1980. • Grabski A. F., Jadwiga – Wilhelm – Jagiełło w opiniach europejskich, - Nasza Przyszłość 23(1966). • Gródecki R., Polityka pieniężna Piastów, Kraków 2009. • Historia kultury materialnej Polski, t. II: Od XIII do XV wieku, pod red. A. Rudkowskiej-Płachcińskiej, Wrocław 1978. • Ihnatowicz I., Mączak A., Zientara B., Tarnowski J., Społeczeństwo polskie od X do XX wieku, Warszawa 1999. • Jelicz A., Życie codzienne w średniowiecznym Krakowie (wiek XIII-XV), Warszawa 1966. • Kutrzeba S., Finanse i handel średniowiecznego Krakowa, Kraków 2008. • Ładogórski T., Studia nad zaludnieniem Polski XIV wieku, Wrocław 1958. • Małowist M., Wschód a Zachód Europy w XIII-XVI wieku. Konfrontacja struktur społeczno-gospodarczych, Warszawa 1973. • Matuszewski J., Przywileje i polityka podatkowa Ludwika Węgierskiego w Polsce, Łódź 1983. • Modzelewski K., Organizacja gospodarcza państwa piastowskiego X-XIII wiek, Poznań 2000. • Polska dzielnicowa i zjednoczona. Państwo – gospodarka – kultura, pod red. A. Gieysztora, Warszawa 1972. • Polska około roku 1400. Państwo – społeczeństwo – kultura, pod red. W. Fałkowskiego, Warszawa 2001. • Sieradzki J., Polska wieku XIV. Studium z czasów Kazimierza Wielkiego, Warszawa 1959. • Społeczeństwo Polski średniowiecznej. Zbiór studiów, t. I-XI, pod red. S. K. Kuczyńskiego, Warszawa 1981-2007. • Wroniszewski J., Szlachta ziemi sandomierskiej w średniowieczu. Zagadnienia społeczne i gospodarcze, Poznań-Wrocław 2001.
Literatura uzupełniająca
• Biskup M., Labuda G., Dzieje Zakonu Krzyżackiego w Prusach. Gospodarka – społeczeństwo – państwo – ideologia, Gdańsk 1988. • Cetwiński M., Śląski tygiel. Studia z dziejów polskiego średniowiecza, Częstochowa 2001. • Człowiek w społeczeństwie średniowiecznym, pod red. R. Michałowskiego, Warszawa 1997. • Dygo M., Gospodarka Europy XIV wieku. Między kryzysem, recesją i wzrostem, [w:] Schyłek średniowiecznej Europy, pod red. H. Samsonowicza, Warszawa 2003. • Guzowski P., Chłopi i pieniądze na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych, Kraków 2008. • Historia społeczna późnego średniowiecza. Nowe badania, pod red. S. Gawłasa, Warszawa 2011. • Kiersnowski R., Życie codzienne na Śląsku w wiekach średnich, Warszawa 1977.

- Koczerska M., Rodzina szlachecka w Polsce późnego średniowiecza, Warszawa 1975.
- Krzyżaniakowa J., Nie ma historii bez człowieka. Studia z dziejów średniowiecza, Poznań 2011.
- Kurtyka J., Odrodzone królestwo. Monarchia Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego w świetle nowszych badań, Kraków 2001.
- Kurtyka J., Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu, Kraków 1997.
- Kürbisówna B., Dziejopisarstwo wielkopolskie XIII i XIV wieku, Warszawa 1959.
- Myśliwski G., Handel w późnym średniowieczu, [w:] Schyłek średniowiecznej Europy, pod red. H. Samsonowicza, Warszawa 2003.
- Oexle O. G., Społeczeństwo średniowiecza. Mentalność - grupy społeczne - formy życia, Toruń 2000.
- Piastowie śląscy w kulturze i europejskich dziejach, pod red. A. Barciaka, Katowice 2007.
- Roman S., Geneza statutów Kazimierza Wielkiego, Studium źródłoznawcze, Kraków 1961.
- Samsonowicz A., Łowiectwo w czasach Piastów i Jagiellonów, Warszawa 2011.
- Turska K., Ubiór dworski w Polsce w dobie pierwszych Jagiellonów, Wrocław 1987.
- Vetulani A., Z badań nad kulturą prawniczą w Polsce piastowskiej, Wrocław 1976.
- Zyglewski Z., Monarcha a klasztor w Polsce późnego średniowiecza, Bydgoszcz 2009.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Polska i jej mieszkańcy w późnym średniowieczu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Poland and Polish society in late Middle Ages
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Jacek Chachaj
---	---------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
proseminarium	30	2	2

Wymagania wstępne	brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C. 1 Przekazanie studentom umiejętności warsztatowych niezbędnych do opanowania umiejętności pisania naukowej pracy historycznej.
C. 2 Zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami rzetelności i uczciwości zawodowej związanej z uprawianiem zawodu historyka.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii Polski i i jej mieszkańców w średniowieczu	K_W02
W_02	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu kultury historiograficznej dotyczącej historii średniowiecznej Polski i jej mieszkańców	K_W03
W_03	Student zna i rozumie podstawowe metody i narzędzia przydatne warsztatowi historyka zajmującego się historią średniowieczną Polski i jej mieszkańców	K_W04
W_04	Student zna i rozumie zasady z zakresu prawa autorskiego w odniesieniu do korzystania z dorobku historiograficznego oraz prowadzenia i dokumentowania badań historycznych dotyczących historii średniowiecznej Polski	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu historii Polski	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii średniowiecznej Polski	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać metody oraz narzędzia badawcze stosowane w historiografii Polski	K_U03
U_04	Student potrafi samodzielnie zdobywać i uzupełniać wiedzę, oraz rozwijać umiejętności, a także planować działania związane z własnym rozwojem	K_U04

U_05	Student potrafi przygotowywać typową pracę pisemną w języku polskim z zakresu historii Polski średniowiecznej z wykorzystaniem różnych źródeł oraz wybranych ujęć teoretycznych	K_U07
U_06	Student potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz wiedzy dotyczącej wybranych zagadnień z historii Polski średniowiecznej, przedstawiając i uzasadniając swoje stanowisko	K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych w dziedzinie historii średniowiecznej Polski	K_K02
K_02	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów historycznych dotyczących historii średniowiecznej Polski na podstawie uzyskanej kultury historiograficznej	K_K03
K_03	Student jest gotów do zasięgania i uwzględniania opinii opiekuna naukowego w sytuacji napotkania trudności w samodzielnym planowaniu i realizacji zadań poznawczych i badawczych dotyczących historii średniowiecznej Polski	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Omówienie warsztatu pracy historyka.
2. Prezentacja podstawowych zasad pisania naukowego tekstu historycznego.
3. Przekazanie umiejętności skutecznego poszukiwania literatury i źródeł niezbędnych do pisania pracy historycznej.
4. Przekazanie umiejętności prawidłowego konstruowania pracy historycznej.
5. Prawidłowa konstrukcja bibliografii, aparatu przypisów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny

U_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_05	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna)	Praca proseminaryjna	sprawdzona praca proseminaryjna
U_06	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Niezbędnym warunkiem otrzymania przez studenta zaliczenia z zajęć jest napisanie pracy proseminaryjnej. Praca spełniająca w sposób pełny wszystkie wymogi formalne dotyczące konstrukcji, zgodności tytułu z treścią, strony merytorycznej, językowej, oraz dotyczące aparatu przypisów, oraz bibliografii zostaje oceniona jako bardzo dobra (5,0).

Praca nie spełniająca wszystkich wymogów w sposób pełny, ale wypełniająca wymagania z sposób wystarczający zostaje oceniona jako dobra (4,0).

Praca spełniająca wymogi w stopniu minimalnym zostaje oceniona jako dostateczna (3,0).

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Zróżnicowana w zależności od tytułu pracy pisanej przez studenta.
Literatura uzupełniająca

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Europa i jej mieszkańcy w późnym średniowieczu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Europe and its inhabitants in the late Middle Ages
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	studia 1 stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Andrzej Niewiński
---	-------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
proseminarium	30	2	2

Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość łaciny
-------------------	-----------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1: Zapoznanie ze strukturą demograficzno-społeczną Europy.
C.2: Zapoznanie studentów z wynikami najnowszych badań nad problematyką życia społecznego w czasach późnego średniowiecza i wprowadzenie ich w samodzielne badanie w/w problematyki.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu	K_W02
W_02	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu	K_W03
W_03	Student zna i rozumie podstawowe metody i narzędzia właściwe warsztatowi historyka	K_W04
W_04	Student zna i rozumie zasady z zakresu prawa autorskiego w odniesieniu do korzystania z dorobku historiograficznego oraz prowadzenia i dokumentowania badań nad historią Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać metody oraz narzędzia badawcze	K_U03
U_04	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności oraz planować działania na przyszłość dotyczące własnego rozwoju	K_U04

U_05	Student potrafi przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim z zakresu historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem różnych źródeł oraz wybranych ujęć teoretycznych	K_U07
U_06	Student potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz wiedzy dotyczącej wybranych zagadnień z zakresu historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu, przedstawiając i uzasadniając swoje stanowisko	K_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka i standardów etycznych prowadzenia badań naukowych	K_K02
K_02	Student jest gotów do krytycznej oceny i interpretacji faktów i procesów historycznych na podstawie uzyskanej kultury historiograficznej	K_K03
K_03	Student jest gotów do zasięgania i uwzględniania opinii eksperta, także opiekuna naukowego, w przypadku zdiagnozowania trudności w samodzielnym planowaniu i realizacji zadań poznawczych i badawczych z zakresu historii Europy i jej mieszkańców w późnym średniowieczu	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Celem proseminarium jest zapoznanie studentów z wynikami najnowszych badań nad problematyką życia społecznego w czasach późnego średniowiecza na ziemiach polskich i wprowadzenie ich w samodzielne badanie w/w problematyki. Kluczowym założeniem przedmiotu jest wypracowanie świadomości traktowania społeczeństwa Polski późnośredniowiecznej jako struktury bardzo złożonej, dynamicznie ewoluującej, absorbującej wzorce europejskie, modyfikującej tradycje własne. W możliwie szerokim podejściu komparatystycznym dąży się do uchwycenia oryginalnych rozwiązań społecznych cechujących monarchię ostatnich Piastów i pierwszych Jagiellonów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
W_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny

U_02	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_03	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_04	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
U_05	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna)	Praca proseminaryjna	sprawdzona praca proseminaryjna
U_06	Praca badawcza pod kierunkiem (praca proseminaryjna) Dyskusja	Praca proseminaryjna Udział w dyskusji	sprawdzona praca proseminaryjna Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny
K_03	Dyskusja	Udział w dyskusji	Karta oceny

VI. Kryteria oceny

- niedostateczny: brak przedstawionej pracy; praca pisemna przy zupełnych brakach warsztatowych.
- dostateczny: przedstawienie pracy pisemnej w podstawowym zakresie; podstawowe umiejętności warsztatowe.
- dobry: przedstawienie pracy pisemnej w dobrym zakresie; dobre umiejętności warsztatowe.
- bardzo dobry: wyczerpująco przedstawiony temat pracy; pełna wiedza oraz pełne umiejętności warsztatowe.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	według potrzeb studenta

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Dobierana indywidualnie w zależności od realizowanego tematu.
Literatura uzupełniająca

KARTA PRZEDMIOTU: Rozwój form kancelaryjnych w Polsce w XIX i XX w**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Rozwój form kancelaryjnych w Polsce XIX i XX wieku
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Development of Office Forms in Poland in the 19th and 20th Centuries
Kierunek studiów	historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. Grzegorz Bujak
---	--------------------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	2	2

Wymagania wstępne	podstawowa znajomość historii Polski w XIX i XX w.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studenta z funkcjonowaniem różnych typów kancelarii w XIX i XX w.
Praktyczne poznanie przez studenta wytworów działalności kancelaryjnej, powstałych w XIX i XX w.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu zjawiska związane z powstawaniem i funkcjonowaniem wytworów polskich kancelarii w XIX i XX w. oraz dotyczące ich metody badań i teorie, które wyjaśniają złożone zależności między nimi.	K_W01
W_02	Student zna i rozumie główne tendencje rozwojowe historii i historiografii w zakresie badań nad funkcjonowaniem i znaczeniem kancelarii w dziejach ziem polskich pod zaborami i po 1918 r.	K_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi rozpoznawać i charakteryzować wytwory różnych kancelarii powstałe w XIX i XX w.	K_U01
U_02	Student potrafi merytorycznie ocenić wartość konkretnych materiałów kancelaryjnych, wykorzystując swoją wiedzę warsztatową oraz dorobek badawczy na ich temat.	K_U02
U_03	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz stosowaniem specjalistycznej terminologii związanej z historią rozwoju form kancelaryjnych w XIX i XX w.	K_U05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Organizacja kancelarii w zaborze pruskim w. 2. Akta spraw kancelarii pruskiej. 3. Organizacja i produkcja aktowa kemer i rejencji. 4. Kancelaria miejska w zaborze pruskim. 5. Organizacja kancelarii w zaborze rosyjskim.

6. Akta spraw kancelarii w zaborze rosyjskim.
7. Organizacja kancelarii generał- gubernatora i jej produkcja aktowa.
8. Organizacja kancelarii w zaborze austriackim.
9. Akta spraw w kancelarii austriackiej.
10. Kancelarie miejskie w zaborze austriackim.
11. Organizacja administracji w II RP
12. System kancelaryjny w II RP i jego przemiany
13. Kancelarie miejskie w II RP.
14. Organizacja administracji po 1945 r.
15. Kancelarie urzędów wojewódzkich w PRL.

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Test pisemny	Raport z wynikami
W_02	Wykład konwencjonalny z prezentacją graficzną	Test pisemny	Raport z wynikami
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza cech zewnętrznych źródła	Sprawozdanie	Wydruk
U_02	Analiza tekstu źródła	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Oceniony sprawdzian ustny
U_03	Analiza tekstu źródła	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Oceniony sprawdzian ustny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna

Student nie posiada elementarnej wiedzy z zakresu dziejów polskich kancelarii w okresie XIX i XX w.,
 Student nie rozróżnia form kancelaryjnych, które rozwijały się w okresie XIX i XX w.
 Student nie potrafi stosować podstawowej terminologii w zakresie funkcjonowania kancelarii i wytwarzanych w nich materiałów urzędowych.

Ocena dostateczna

Student zna jedynie w zarysie problematykę kancelarii na ziemiach polskich w XIX i XX w.
 Student potrafi określić tylko główne cechy form kancelaryjnych, które rozwijały się w okresie XIX i XX w., ma problemy z ich wskazaniem na konkretnych przykładach.
 Student jest w stanie stosować jedynie podstawową terminologię w zakresie funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytworów.

Ocena dobra

Student posiada w miarę rozległą i usystematyzowaną wiedzę na temat funkcjonowania kancelarii na ziemiach polskich w XIX i XX w.
 Student umie wskazać na konkretnych przykładach wszystkie istotne cechy form kancelaryjnych rozwijających się na ziemiach polskich w XIX i XX w.
 Student potrafi w miarę sprawnie posługiwać się terminologią w zakresie funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytworów.

Ocena bardzo dobra

Student dysponuje obszerną, pogłębioną wiedzą na temat dziejów wszystkich typów kancelarii na ziemiach polskich w XIX i XX w.
 Student potrafi bezbłędnie zidentyfikować, sklasyfikować i szczegółowo scharakteryzować każdy wytwór polskich kancelarii z XIX i XX w.
 Student biegle i kompetentnie używa terminów odnoszących się do funkcjonowania dawnych kancelarii i ich wytworów.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
S. Nawrocki, Rozwój form kancelaryjnych na ziemiach polskich od średniowiecza do końca XX wieku, Poznań 1998.
Literatura uzupełniająca
Metodyka pracy archiwalnej, red. S. Nawrocki, S. Sierpowski, Poznań 2004. A.B. Małek, Kamera Wojny i Domen Departamentu Białostockiego w Nowych Prusach Wschodnich 1796-1807, Warszawa 2007. A. Górak, Rosyjska kancelaria akt spraw w urzędach lubelskiej gubernialnej administracji ogólnej w latach 1867-1918, Lublin 2008. M. Dereszyńska-Romaniuk, Kancelaria Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego w Toruniu w latach 1919-1939, Warszawa 1998.

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Źródła historyczne i nowoczesne technologie w badaniach genealogicznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Historical sources and modern research technologies in genealogical research
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Piotr Rachwał
---	---------------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	2	2

Wymagania wstępne	Podstawowa umiejętność obsługi komputera
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Omówienie źródeł wykorzystywanych w genealogii i ich praktyczne wykorzystanie
Prezentacja metod badawczych posiłkujących warsztat historyka oraz wykorzystanie narzędzi umożliwiających gromadzenie, porządkowanie i analizę danych źródłowych o charakterze jakościowym i ilościowym; wykorzystanie nowoczesnych narzędzi komputerowych usprawniających badania z zakresu genealogii i nauk posiłkujących.
Omówienie i wykorzystanie internetowych baz danych oraz aplikacji komputerowych dedykowanych badaniom historyczno-genealogicznym.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, selekcjonować, analizować i użytkować informacje z zakresu genealogii	K_U01
U_02	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i aparatem pojęciowym właściwymi dla genealogii	K_U02
U_03	Student potrafi właściwie porozumiewać się w języku polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz stosowaniem specjalistycznej terminologii historycznej dla genealogii	K_U05
U_04	Student potrafi przygotowywać wystąpienia ustne w języku polskim dotyczące wykorzystania źródeł historycznych i nowoczesnych technologii w badaniach genealogicznych	K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu historyka	K_K01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Przybliżenie formalnej klasyfikacji źródeł historycznych, z uwzględnieniem klasyfikacji genetycznej, materialnej i formalnej. W oparciu o tę wiedzę praktyczne wykorzystanie klasycznych oraz internetowych zasobów źródłowych. Zastosowanie metody filologicznej, genetycznej, statystycznej, genealogicznej. Szczególną uwagę poświęcono na zdobycie przez studenta umiejętności posługiwania się aplikacjami komputerowymi umożliwiającymi pracę ze źródłem historycznym i jego późniejsze wykorzystanie w warsztacie historyka, w tym m.in.: arkusze kalkulacyjne, programy bazodanowe, aplikacje do edycji źródeł pisanych i odczytywania tekstów z zakresu paleografii, aplikacje służące do tworzenia tablic przodków, projektowania herbów.

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca pod kierunkiem, praca z tekstem, zastosowanie aplikacji komputerowych	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Pliki dokumentujące wykonywane ćwiczenia/ karta zaliczeniowa
U_02	Praca pod kierunkiem, praca z tekstem, zastosowanie aplikacji komputerowych	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Pliki dokumentujące wykonywane ćwiczenia/ karta zaliczeniowa
U_03	Praca pod kierunkiem, praca z tekstem, zastosowanie aplikacji komputerowych	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Pliki dokumentujące wykonywane ćwiczenia/ karta zaliczeniowa
U_04	Praca pod kierunkiem, praca z tekstem, zastosowanie aplikacji komputerowych	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Pliki dokumentujące wykonywane ćwiczenia/ karta zaliczeniowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metoda projektu, dyskusja	Obserwacja	Raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Od studenta wymagana jest systematyczna obecność na zajęciach i wykonywanie ćwiczeń przy wykorzystaniu wskazanych aplikacji komputerowych oraz wykorzystaniu zasobów internetowych. Samodzielnie wykonywane zadania będą na bieżąco zapisywane w folderach ćwiczeniowych, co stanowić będzie podstawę oceny końcowej.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Włodzimierz Dworzaczek, <i>Genealogia</i> , Warszawa 1959
Literatura uzupełniająca
Małgorzata Nowaczyk, <i>Poszukiwanie przodków. Genealogia dla każdego</i> , Warszawa 2005, Rafał Prinke, <i>Podręcznik genealogii amatora</i> , Warszawa 1992
https://geneteka.genealodzy.pl https://ornatowski.com/

<https://ksiegimetrykalne.pl>
<https://lubgens.eu/portal.php>
<https://szukajwarchiwach.pl/>
<https://agad.gov.pl/>
<https://www.mytribe101.com/crest/index.php>

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Objazd naukowy – archiwum lokalne (3 godz.)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Scientific Tour – local archive
Kierunek studiów	Historia, specjalizacja animacja kultury regionalnej i lokalnej
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Grzegorz Bujak
---	----------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wizyta studyjna	3	2	1

Wymagania wstępne	Wybór specjalizacji animacja kultury regionalnej i lokalnej
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Celem zajęć jest wizyta w archiwum wybranej instytucji lokalnej, by zapoznać się z jego celami i sposobami działalności, organizacją, zasobem i ofertą promującą archiwum, oraz jego rolą kulturotwórczą w środowisku lokalnym
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi właściwie dobierać i wykorzystywać wiedzę i umiejętności w zakresie działalności lokalnego archiwum	K_U03
U_02	Student potrafi porozumiewać się w języku polskim, wykorzystując do tego różne kanały i techniki komunikacji właściwe działalności i funkcjonowaniu lokalnego archiwum oraz potrafi stosować terminologię specjalistyczną związaną z funkcjonowaniem lokalnego archiwum	K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do dbałości o dorobek i tradycję zawodu archiwisty	K_K01
K_02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodu historyka w działalności lokalnych archiwów	K_K02
K_03	Student jest gotów do krytycznej oceny swoich kompetencji oraz jest gotów do ich pogłębiania i doskonalenia	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Zajęcia obejmują prelekcje pracowników archiwum związaną z jego historią, zadaniami i działalnością, zwłaszcza w zakresie animacji kultury regionalnej i lokalnej. Studenci zapoznają się z zadaniami archiwum w animowaniu i promowaniu lokalnej kultury, zwłaszcza w kontekście historii „małych ojczyzn” i budowaniu tożsamości kulturowej.
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
U_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Obserwacja uczestnicząca Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
K_02	Obserwacja uczestnicząca Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa
K_03	Obserwacja uczestnicząca Dyskusja	Obserwacja	Karta zaliczeniowa

VI. Kryteria oceny, wagi

Zaliczenie bez oceny na podstawie udziału w zajęciach i aktywnego udziału w dyskusji ze specjalistami

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	3
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	0

IX. Literatura

Literatura podstawowa
<i>IT. Czarnota, O archiwach społecznych i ich znaczeniu dla polskiego dziedzictwa narodowego oraz tożsamości lokalnej, „Archiwa- Kancelarie- Zbiory”, 7 (2014), nr 5, s. 125-143.</i>
<i>Cyfrowy świat dokumentu: wydawnictwa, biblioteki, muzea, archiwa. Praca zbiorowa, red. H. Hollender, Warszawa 2011.</i>
<i>Media lokalne w budowaniu tożsamości regionalnej: dobre praktyki stowarzyszeń regionalnych na Lubelszczyźnie, red. M. Parzyszek, K. Leśniak-Moczuk, Lublin 2015 (zwł. K. Kluza,</i>
<i>Archiwa społeczne w Polsce, stan obecny i perspektywy, Warszawa 2016.</i>
+ strona internetowa wybranej placówki
Literatura uzupełniająca
<i>Archiwa społeczne. Modele współpracy z państwem, Warszawa 2015</i>

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Genealogia (spec. animacja kultury)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Genealogy - lecture
Kierunek studiów	Historia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	historia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Natalia Turkiewicz
---	-----------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	II	1

Wymagania wstępne	Wiedza dotycząca genealogii jako nauki na poziomie szkoły średniej; świadomość różnorodności źródeł i metod badań genealogicznych.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	zapoznanie studentów z głównymi problemami badań genealogicznych na przestrzeni dziejów; kształtowanie krytycznej postawy wobec źródeł genealogicznych i historycznych; zapoznanie studentów z najważniejszymi zbiorami archiwalnymi, muzealnymi i bibliotecznymi dotyczącymi badań genealogicznych; kształtowanie umiejętności korzystania ze źródeł
2.	Terminologia związana z genealogią. Zasady i metody ustalania faktów genealogicznych. Różnorodność kryteriów badawczych w polskiej genealogii. Określenie stopnia pokrewieństwa. Źródła do genealogii polskiej.
3.	Zapoznanie ze źródłami do badań genealogicznych: elektroniczne bazy danych genealogicznych, słowniki, leksykony, etc., archiwa oraz inne instytucje naukowe i kulturalne, przechowujące źródła do badań genealogicznych, zbiory muzealne; źródła drukowane, ikonografia, źródła internetowe; źródłoznawstwo i praca ze źródłem

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie fakty i procesy stanowiące podstawową wiedzę z zakresu historii rozwoju i funkcjonowania genealogii jako nauki i podstawowych jej terminów i pojęć	K_W01
W_02	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej dotyczącej rozwoju i funkcjonowania genealogii jako nauki oraz źródeł do badań genealogicznych	K_W02
W_03	Student zna i rozumie wybrane elementy z podstaw wiedzy z zakresu historiografii badań genealogicznych	K_W03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

• objaśnienie specyfiki genealogii jako nauki: dzieje, podstawowe pojęcia, rozwój, zasoby, formy działalności, wydawnictwa, zasady korzystania z akt, • omówienie różnych typów źródeł wykorzystywanych do badań genealogicznych, literatury przedmiotu (różne typy źródeł wykorzystywanych w genealogii: akta stanu cywilnego, księgi
--

parafialne, spisy ludności, akta instytucji wymiaru sprawiedliwości, administracji ogólnej i samorządowej, placówek oświatowych, partii i stowarzyszeń, notarialne, księgi hipoteczne);

- wprowadzenie poprawnych pojęć: wywód przodków, tablica potomków (czy drzewo genealogiczne), pokrewieństwo, powinowactwo oraz określenia paranteli;
- podstawy poszukiwań genealogicznych w oparciu o materiały drukowane – poradniki, słowniki, herbarze oraz dokumenty archiwalne
- praktyczne znaczenie genealogii w przeszłości oraz powody, z jakich przestała być użyteczna w miarę rozwoju aparatu państwowego.
- praktyczny opis procesu poszukiwań genealogicznych (wywiad w rodzinie, badania w archiwach parafialnych, badania tablic nagrobnych, informacje z Urzędu Stanu Cywilnego, poszukiwania w Internecie).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Praca z tekstem	kolokwium pisemne	wpis do indeksu, sprawdzone kolokwium
W_02	Wykład konwencjonalny	kolokwium pisemne	wpis do indeksu, sprawdzone kolokwium
W_03	Wykład konwencjonalny Praca z tekstem	kolokwium pisemne	wpis do indeksu, sprawdzone kolokwium

VI. Kryteria oceny, wagi...

- Ocena niedostateczna: Student nie zna podstawowych terminów związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach genealogicznych, nie posiada wiedzy o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu informacji o źródłach do badań genealogicznych. Student nie jest w stanie samodzielnie korzystać ze źródeł informacji, nie zna podstawowych dokonań kulturalnych ani żadnych zabytków, nie zna języka naukowego ani aparatu pojęciowego właściwego dla genealogii i badań genealogicznych, nie zna rodzajów źródeł i nie potrafi poddać ich naukowej krytyce, nie potrafi samodzielnie formułować wniosków naukowych na podstawie omawianych źródeł. Student nie jest samodzielny, nie jest w stanie przedstawić efektów swojej pracy, nie interesuje się badaniami przeszłości, obojętna mu jest troska o zachowanie materialnych śladów przeszłości, nie przykłada wagi do kulturotwórczych funkcji badań w zakresie genealogii;
- Ocena dostateczna: Student orientuje się w podstawowych terminach związanych ze stosowaniem metody historycznej w badaniach genealogicznych, orientuje się w metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł do badań genealogicznych. Samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, orientuje się w najważniejszych źródłach, rozumie język naukowy i aparat pojęciowy właściwy dla specyfiki wykładu z genealogii, orientuje się w rodzajach źródeł i rodzajach metod badawczych, próbuje samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł. Student stara się pracować samodzielnie i wydajnie, zauważa pozytywne efekty własnej pracy, jest świadomy wagi fachowych poszukiwań i badań genealogicznych.
- Ocena dobra: Student w dobrym stopniu poznał podstawowe terminy związane ze stosowaniem metod genealogicznych w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań nad genealogią jako nauką i badaniami w kontekście lokalnym; dobrze zna metody analizy i interpretacji oraz pozyskiwania źródeł pisanych do badań genealogicznych. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, potrafi posługiwać się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla genealogii, zna rodzaje źródeł przynależnych do przedmiotu, umie poddać je naukowej krytyce, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł; Student pracuje samodzielnie i efektywnie, posiada pozytywne efekty pracy, dostrzega wagę fachowych poszukiwań i badań genealogicznych.
- Ocena bardzo dobra: Student bardzo dobrze porusza się wśród terminów związanych ze stosowaniem metody genealogicznej w badaniach naukowych ze specjalnym odniesieniem do badań

genealogicznych w zakresie ogólnym i szczegółowym, dysponuje swobodnie wiedzą o metodach analizy i interpretacji i pozyskiwaniu źródeł genealogicznych. Student samodzielnie korzysta ze źródeł informacji, bez trudności posługuje się językiem naukowym i aparatem pojęciowym właściwym dla genealogii, zna rodzaje źródeł i instytucji służących badaniom genealogicznym i potrafi zająć wobec nich samodzielne i krytyczne stanowisko, potrafi samodzielnie formułować wnioski naukowe na podstawie omawianych źródeł. Student pracuje samodzielnie i efektywnie, w pełni korzysta z pozytywnych efektów własnej pracy, jest zainteresowany rozwojem fachowych poszukiwań i badań nad wpływem i funkcjonowaniem genealogii jako nauki, próbuje na własną rękę prowadzić badania genealogiczne.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Dworzaczek W., Genealogia, Warszawa 1959. Genealogia. Problemy metodyczne w badaniach nad polskim społeczeństwem średniowiecznym na tle porównawczym, red. J. Hertel, Toruń 1982.
Literatura uzupełniająca
Balzer O., Genealogia Piastów, Kraków 2005. Genealogia. Polska elita polityczna w wiekach średnich na tle porównawczym, red. J. Wroniszewski, Toruń 1993. Genealogia. Stan i perspektywy badań nad społeczeństwem Polski średniowiecznej na tle porównawczym, red. J. Pakulski, J. Wroniszewski, Toruń 2003. Lenczewski T., Genealogie Rodów Utytułowanych w Polsce, Warszawa 1996. Morby J. E. Dynastie świata. Przewodnik chronologiczny i genealogiczny, Kraków 1995. Zielińska T., Poczet polskich rodów arystokratycznych. Tablice genealogiczne, Warszawa 1997.